FIL-QORTI TAL-APPELL KRIMINALI

Onor. Imħallef Dr. Aaron M. Bugeja M.A. (Law), LL.D. (melit)

Illum 16 ta' Mejju 2023

Appell numru 615/2018

Il-Pulizija
vs.
Vincent XUEREB

Il-Qorti rat is-segwenti:

A. L-IMPUTAZZJONIJIET

1. Dan huwa appell minn sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) nhar il-21 ta' Ġunju 2022 fil-konfront ta' Vincent XUEREB (detentur tal-karta tal-identita' bin-numru: 82266M) fejn ġie mixli talli fix-xahar ta' Ġunju 2018 u fix-xhur u snin ta' qabel, f'dawn il-Gżejjer b'diversi atti magħmulin fi żminijiet differenti iżda li jiksru l-istess dispożizzjoni tal-Liġi u li ġew magħmulin b'riżoluzzjoni waħda:

(i) B'mezzi kontra l-Liġi jew billi għamel użu ta' ismijiet foloz jew ta' kwalifiki foloz jew billi nqeda b'qerq ieħor, ingann, jew billi wera xi ħaġa b'oħra sabiex iġġiegħel titwemmen l-eżistenza ta' intrapriżi foloz jew ta' ħila jew seta' fuq ħaddieħor jew ta' krediti immaġinarji jew sabiex iqanqal tama jew biża dwar xi ġrajja kimerika, għamel qliegħ b'qerq ta' aktar minn €4,900 għad-dannu ta' Mohamed Al Kaled, David Zahra u Maher Mohamed;

(ii) Ukoll talli fl-istess ċirkostanzi, naqas milli jħares xi waħda jew iktar mill-kundizzjonijiet imposti fuqu mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti Istruttorja, Maġistrat Dr. Antonio Mizzi LL.D b'digriet datat 15.10.2012 u li

permezz tiegħu ngħata l-ħelsien mill-arrest taħt diversi kundizzjonijiet fosthom li ma jikkommettix delitt ieħor ta' natura volontarja;

(iii) U aktar talli kiser l-ordni ta' probation meta wettaq reat fi żmien il-perjodu operattiv ta' sentenza ta' probation hekk kif ikkontemplat f'Kapitolu 446 tal-Liġijiet ta' Malta mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) fit-22 ta' Mejju 2018;

(iv) U aktar talli kiser ordni ta' trattament meta wettaq reat fi żmien il-perjodu operattiv ta' sentenza ta' trattament hekk kif ikkontemplat fl-Artikolu 412D tal-Kodiċi Kriminali, Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) fit-22 ta' Mejju 2018;

(v) U aktar talli rrenda ruħu reċediv ai termini tal-Artikoli 49 u 50 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta meta huwa kien diġa ġie misjub ħati u kkundannat għall-reati liema sentenza saru definittivi.

B. IS-SENTENZA APPELLATA

2. Permezz tas-sentenza aktar 'il fuq imsemmija, il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali, wara li rat l-Artikoli 49, 50, 308, 412D, 532A, 532B, 533 u 579 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta, l-Artikolu 7(8) tal-Kapitolu 446 tal-Liġijiet ta' Malta, sabet lil XUEREB ħati tal-ewwel imputazzjoni fil-konfront ta' Mohamed Al Khaled u Maher Mohammed biss, kif ukoll sabitu ħati tat-tielet u tal-ħames imputazzjonijiet u ma sabitux ukoll ħati tat-tieni u tar-raba' imputazzjonijiet u għalhekk illiberatu minnhom u kkundannatu għall-perjodu ta' sentejn priġunerija effettiva.

C. L-APPELL INTERPOST

3. Illi XUEREB appella minn din is-sentenza fejn talab lil din il-Qorti sabiex jogħġobha tirriforma s-sentenza appellata billi tikkonfermaha f'dik il-parti fejn l-appellant ġie lliberat u tħassarha u tirrevokaha billi tilliberah mill-ewwel, mit-tielet u l-ħames akkuża u fin-nuqqas timponi piena anqas ħarxa u dan wara li stqarr is-segwenti:

i) L-ewwel aggravju: illi l-esponenti ma kellux jinstab ħati tal-ewwel imputazzjoni għaliex effettivament ma jeżistix mens rea sabiex jikkommetti delitt kriminali. Illi l-esponenti kull ma għamel kien li ssellef is-somma ta' €4900 mingħand it-tliet persuni msemmija fl-akkużi u sabiex iserħilhom rashom addirittura mar għand in-Nutar u ħareġ il-kambjali a favur tagħhom. Illi assolutament mhux minnu li l-esponenti wiegħed xi promessi li huma impossibbli li jitwettqu kif allegaw iż-żewġ persuni esteri li vvintaw din l-istorja biex jottjenu lura l-ammont ta' flus li huma kienu sselfu mingħand l-appellant. Illi l-Ewwel Qorti ma emnitx dak li qal David Zahra li effettivament kien

simili għal dak li qalu l-parte ċivili l-oħra u għalhekk bilfors li għamlet apprezzament skorrett tal-provi;

ii) It-tieni aggravju: l-esponent kellu wkoll jiġi meħlus mit-tielet akkuża ta' ksur ta' ordni ta' probation. Illi l-Ewwel Qorti tefgħet l-oneru tal-prova fuq id-difiża biex l-istess difiża tipprova hi jekk l-ordni ta' probation kinetx għadha fis-seħħ jew le. Illi dina l-prova tispetta lill-Prosekuzzjoni li tagħmilha anke sabiex tindika jekk l-ordni kinitx ikkonfermata jew le. Illi l-esponenti jikkontendi li l-Ewwel Qorti ma kinitx korretta meta ndikat li l-prova fuq il-ksur tal-Ordni ta' Probation kienet monka pero' attribwiet tali nuqqas lid-difiża billi spustat l-oneru tal-prova meta dan ma kellux ikun. Illi għalhekk l-esponenti kellu jiġi meħlus minn din l-akkuża. L-akkuża numru 5 ossia dik tar-reċediva hija konsegwenzjali għal sejbien ta' ħtija tal-ewwel erba' akkużi u għalhekk jekk l-aggravji tal-esponenti jiġu milqugħa din il-ħames akkuża għandha taqa' per konsegwenza.

iii) Il-piena mingħajr ebda preġudizzju hija eċċessiva. Illi meta wieħed iqis li l-kwistjoni hija fuq ammont anqas minn dak indikat fl-akkuża ta' Ewro 4900 (stante li l-ammont ta' David Zahra ġie eskluż minn l-Ewwel Qorti) ċertament li l-Qorti setgħet ikkunsidrat li jkun hemm piena ta' ħabs sospiż u mhux ħabs effettiv fil-konfront tal-esponenti.

D. IL-PARTI ĠENERALI

4. Illi din il-Qorti hija Qorti ta' reviżjoni tas-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati u ma tbiddilx l-apprezzament tal-provi magħmul mill-Qorti tal-Maġistrati meta dik il-Qorti tkun legalment u raġonevolment korretta fl-apprezzament li hija kienet għamlet. Fis-sentenza **Ir-Repubblika ta' Malta vs Emanuel ZAMMIT** deċiża mill-Qorti tal-Appell Kriminali (Sede Superjuri)[1] intqal:

---

[1] Tal-21 t'April 2005. Ara wkoll Ara, fost ohrajn, l-Appelli Kriminali Superjuri: **Ir-Repubblika ta' Malta vs Domenic Briffa**, 16 ta' Ottubru 2003; **Ir-Repubblika ta' Malta vs Godfrey Lopez** u r-**Repubblika ta' Malta v. Eleno sive Lino Bezzina** 24 ta' April 2003, **Ir-Repubblika ta' Malta vs Lawrence Asciak sive Axiak** 23 ta' Jannar 2003, **Ir-Repubblika ta' Malta vs Mustafa Ali Larbed**; **Ir-Repubblika ta' Malta vs Thomas sive Tommy Baldacchino**, 7 ta' Marzu 2000, **Ir-Repubblika ta' Malta vs Ivan Gatt**, 1 ta' Dicembru 1994; u **Ir-Repubblika ta' Malta vs George Azzopardi**, 14 ta' Frar 1989; u l-Appelli Kriminali Inferjuri: **Il-Pulizija vs Andrew George Stone**, 12 ta' Mejju 2004, **Il-Pulizija vs Anthony Bartolo**, 6 ta' Mejju 2004; **Il-Pulizija vs Maurice Saliba**, 30 ta' April 2004; **Il-Pulizija vs Saviour Cutajar**, 30 ta' Marzu 2004; **Il-Pulizija vs Seifeddine Mohamed Marshan** et, 21 ta' Ottubru 1996; **Il-Pulizija vs Raymond Psaila et**, 12 ta' Mejju 1994; **Il-Pulizija vs Simon Paris**, 15 ta' Lulju 1996; **Il-Pulizija vs Carmel sive Chalmer Pace**, 31 ta' Mejju 1991; **Il-Pulizija vs Anthony Zammit**, 31 ta' Mejju 1991.

Fil-kawża **Ir-Repubblika ta' Malta vs Domenic Briffa** ġie mistqarr li :

> Kif gie ritenut diversi drabi, hawn qieghdin fil-kamp ta' l- apprezzament tal-fatti, apprezzament li l-ligi tirrizerva fl- ewwel lok lill-gurati fil-kors tal-guri, u li din il-Qorti ma tiddisturbahx, anke jekk ma tkunx necessarjament taqbel mija fil-mija mieghu, jekk il-gurati setghu legittimament u ragonevolment jaslu ghall-verdett li jkunu waslu ghalih. Jigifieri l-funzjoni ta' din il-Qorti ma tirrizolvix ruhha f'ezercizzju ta' x'konkluzjoni kienet tasal ghaliha hi kieku kellha tevalwa l-provi migbura fi prim'istanza, imma li tara jekk il-verdett milhuq mill-gurija li tkun giet "properly directed",

kif dejjem gie ritenut huwa principju stabbilit fil-gurisprudenza ta' din il-Qorti li hija ma tiddisturbax l-apprezzament dwar il-provi maghmul mill-ewwel Qorti jekk tasal ghall-konkluzjoni li dik il-Qorti setghet ragjonevolment u legalment tasal ghall-konkluzjoni li tkun waslet ghaliha. Fi kliem iehor, din il-Qorti ma tirrimpjazzax id-diskrezzjoni fl-apprezzament tal-provi ezercitata mill-ewwel Qorti izda taghmel apprezzament approfondit tal-istess biex tara jekk dik l- ewwel Qorti kinitx ragjonevoli fil-konkluzjoni taghha. Jekk, izda, din il-Qorti tasal ghall-konkluzjoni li l-ewwel Qorti, fuq il-provi li kellha quddiemha, ma setghetx ragjonevolment jew legalment tasal ghall-konkluzjoni li tkun waslet ghaliha, allura din tkun raguni valida, jekk mhux addirittura impellenti, sabiex din il-Qorti tiddisturba dik id-diskrezzjoni u konkluzjoni.

5. Anke jekk din il-Qorti tistħarreġ ix-xiehda li tkun tressqet quddiem il-Qorti tal-Maġistrati, ir-rwol ta’ din il-Qorti jibqa’ dak ta’ reviżjoni tad-deċiżjoni mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati. Fil-kors ordinarju tal-funzjoni tagħha, ma ssirx Qorti ta’ ritrattazzjoni, u ma terġax tisma’ l-każ u tiddeċiedi l-każ mill-ġdid. Id-deċiżjoni jekk l-imputat ikunx ħati jew le teħodha l-Qorti tal-Maġistrati, li għandha d-dover li tanalizza l-provi u l-argumenti legali kollha u tasal għall-konklużjonijiet tagħha.[2]

6. Din il-Qorti, b’hekk tirrevedi s-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati billi tara jekk u safejn, bis-saħħa tal-provi li jkunu ġew miġjuba mill-partijiet u tal-argumenti legali dibattuti quddiem il-Qorti tal-Maġistrati, setgħetx dik il-Qorti legalment u raġonevolment tasal għall-konklużjoni milħuqa minnha fis-sentenza tagħha. Biex tagħmel dan ix-xogħol ta’ reviżjoni din il-Qorti, tkun trid tifli l-provi u l-argumenti miġjuba quddiem il-Qorti tal-Maġistrati u tara jekk, u safejn, b’dawk il-provi li kellha quddiemha, il-Qorti tal-Maġistrati setgħetx tasal għall-konklużjonijiet tagħha kif jidhru fis-sentenza b’mod tajjeb u skont il-Liġi.

7. Jekk din il-Qorti tara li l-Qorti tal-Maġistrati setgħet tasal għall-konklużjonijiet li waslet għalihom skont il-provi u l-argumenti legali li kellha quddiemha, anke jekk dik ma kienetx l-unika konklużjoni li dik il-Qorti setgħet tasal għaliha, allura din il-Qorti ma tibdilx il-konklużjonijiet milħuqa mill-Qorti tal-Maġistrati. Dan peress li jekk il-

---

u nkwadrat fil-provi prodotti, setax jigi ragonevolment u legittimament milhuq minnhom. Jekk il-verdett taghhom huwa regolari f'dan is-sens, din il-Qorti ma tiddisturbahx (ara per ezempju Ir-Repubblika ta' Malta v. Godfrey Lopez u r-Repubblika ta' Malta v. Eleno sive Lino Bezzina decizi minn din il-Qorti fl-24 ta' April 2003, Ir-Repubblika ta' Malta v. Lawrence Asciak sive Axiak deciza minn din il-Qorti fit-23 ta' Jannar 2003, Ir-Repubblika ta' Malta v. Mustafa Ali Larbed deciza minn din il-Qorti fil-5 ta' Lulju 2002, ir-Repubblika ta' Malta v. Thomas sive Tommy Baldacchino deciza minn din il-Qorti fis-7 ta' Marzu 2000, u r-Repubblika ta' Malta v. Ivan Gatt deciza minn din il-Qorti fl-1 ta' Dicembru 1994).

[2] u dan sakemm ma jkunx hemm raġunijiet eċċezzjonali entro l-parametri ta’ dak li jipprovdi l-artikolu 428(3)(5) tal-Kodiċi Kriminali li din il-Qorti tkun tista’ tiddeċiedi hi l-meritu tal-kawża.

Qorti tal-Maġistrati tkun għamlet xogħolha tajjeb, din il-Qorti ma tistax taqbad u tibdlilha s-sentenza tagħha, jekk mhux għax ikun hemm raġuni valida. Il-fatt biss li l-appellant ma jkunx jaqbel mal-konklużjonijiet tas-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati mhux biżżejjed biex din il-Qorti tibdel is-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati.

8. Jekk mill-banda l-oħra din il-Qorti tara li, mill-provi li nġiebu jew mill-argumenti legali imresqin quddiemha, l-Qorti tal-Maġistrati tkun żbaljat fl-apprezzament tal-provi jew fl-interpretazzjoni tal-argumenti legali imresqin quddiemha, b'mod li allura din il-Qorti tqis ma jkunx sigur u sodisfaċenti li tistrieħ fuq dawk il-konklużjonijiet, allura din il-Qorti imbagħad għandha s-setgħa u d-dmir li tibdel dik is-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati, jew dawk il-partijiet minnha li jirriżultaw li jkunu żbaljati jew li ma jirriflettux il-Liġi.[3]

9. Dawn il-provi pero jridu qabel xejn ikunu jirrispettaw ir-regoli tal-evidenza fi proċedimenti penali. L-artikolu 637 tal-Kodiċi Kriminali jgħid li għal dak li jirrigwarda xhieda ta' eta' minuri, xhieda tal-imputat kif ukoll ix-xhieda ta' persuni li huma klassifikati taħt l-artikolu 636 tal-Kodiċi Kriminali, fosthom persuni li jkollhom interess fil-kwistjoni li fuqha tkun meħtieġa x-xhieda tagħhom, jew fir-riżultat tal-kawża:

> id-deċiżjoni (dwar il-kredibbilta tagħhom) titħalla fid-diskrezzjoni ta' min għandu jiġġudika l-fatti, billi jittieħed qies tal-imġieba, kondotta u karattru tax-xhud, tal-fatt jekk ix-xhieda għandiex mis-sewwa jew hix konsistenti, u ta' fattizzi oħra tax-xhieda tiegħu, u jekk ix-xhieda hix imsaħħa minn xiehda oħra, u taċ-ċirkostanzi kollha tal-każ.

10. Imbagħad l-artikolu 638 tal-Kodiċi Kriminali jagħmilha ċara li huwa fid-dover tal-Prosekuzzjoni li ġġib il-provi kollha u l-aħjar prova possibbli sabiex il-grad tal-prova tal-Prosekuzzjoni jintlaħaq b'suċċess. Jekk dawk il-provi jkunu jikkonsistu prinċipalment fil-verżjoni ta' xhud waħdieni, il-Qorti xorta waħda tista' tasal sal-grad ta' prova rikjest fi proċedimenti kriminali, jekk dak ix-xhud ikun ġie

---

[3] Ara wkoll, fost oħrajn, l-Appelli Kriminali Superjuri: **Ir-Repubblika ta' Malta vs Rida Salem Suleiman Shoaib**, 15 ta' Jannar 2009; **Ir-Repubblika ta' Malta vs Paul Hili**, 19 ta' Gunju 2008; **Ir-Repubblika ta' Malta vs Etienne Carter**, 14 ta' Dicembru 2004; **Ir-Repubblika ta' Malta vs Domenic Briffa**, 16 ta' Ottubru 2003; **Ir-Repubblika ta' Malta vs Godfrey Lopez** u **Ir-Repubblika ta' Malta vs Eleno sive Lino Bezzina,** 24 ta' April 2003; **Ir-Repubblika ta' Malta vs Lawrence Asciak sive Axiak,** 23 ta' Jannar 2003, **Ir-Repubblika ta' Malta vs Mustafa Ali Larbed**, 5 ta' Lulju 2002; **Ir-Repubblika ta' Malta vs Thomas sive Tommy Baldacchino**, 7 ta' Marzu 2000, **Ir-Repubblika ta' Malta vs Ivan Gatt**, 1 ta' Dicembru 1994; u **Ir-Repubblika ta' Malta vs George Azzopardi**, 14 ta' Frar 1989; u l-Appelli Kriminali Inferjuri: **Il-Pulizija vs Andrew George Stone**, 12 ta' Mejju 2004, **Il-Pulizija vs Anthony Bartolo**, 6 ta' Mejju 2004; **Il-Pulizija vs Maurice Saliba**, 30 ta' April 2004; **Il-Pulizija vs Saviour Cutajar**, 30 ta' Marzu 2004; **Il-Pulizija vs Seifeddine Mohamed Marshan et**, 21 ta' Ottubru 1996; **Il-Pulizija vs Raymond Psaila et**, 12 ta' Mejju 1994; **Il-Pulizija vs Simon Paris**, 15 ta' Lulju 1996; **Il-Pulizija vs Carmel sive Chalmer Pace**, 31 ta' Mejju 1991; **Il-Pulizija vs Anthony Zammit**, 31 ta' Mejju 1991.

emnut; u dan peress li f'din l-eventwalita, din ix-xiehda ssir biżżejjed biex tagħmel prova sħiħa u kompluta minn kollox, daqs kemm kieku l-fatt ġie ippruvat minn żewġ xhieda jew aktar. Fil-fatt l-artikolu 638(2) tal-Kodiċi Kriminali jgħid li xhud wieħed waħdu, jekk emnut, huwa suffiċjenti sabiex fuq ix-xiehda tiegħu il-Qorti tkun tista' ssib ħtija. Dan il-prinċipju ġie kkonfermat f'diversi każijiet li dawn il-Qrati kellhom quddiemhom fil-passat.[4] Jiġifieri huwa legalment korrett u permissibbli Qorti ta' Ġustizzja Kriminali tasal li ssib ħtija f'persuna akkużata fuq ix-xiehda ta' xhud wieħed biss.

11. In oltre kif gie ritenut mil-Qorti fl-Appell Kriminali fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Joseph Thorne:**[5]

> mhux kull konflitt fil-provi ghandu awtomatikament iwassal ghall-liberazzjoni tal-persuna akkuzata. Imma l- Qorti, f' kaz ta' konflitt fil-provi, trid tevalwa l-provi skond il-kriterji enuncjati fl-artikolu 637 tal-Kodici Kriminali w tasal ghall-konkluzjoni dwar lil min trid temmen u f' hix ser temmnu jew ma temmnux'.

12. F'dan il-kuntest, allura, l-akbar sfida li jkollhom il-Qrati fil-każijiet li jisimgħu hija li jiskopru l-verita storika; u dan peress li l-evidenza li tinġieb quddiemhom - kemm dik diretta, kif ukoll dik indiretta - mhux dejjem neċessarjament twassal għall-dik il-verita'. Xhud jista' jkun konsistenti kemm fil-veritajiet li jgħid, kif ukoll fil-gideb li jista' jkun qiegħed jgħid. U huwa għalhekk li jeżisti wkoll ir-reat ta' sperġur. Il-Qrati ma għandhomx is-setgħa li jaqraw l-imħuħ tan-nies. Il-Qrati jippruvaw jifhmu xi jkollhom f'moħħhom, f'qalbhom u fil-kuxjenza tagħhom in-nies li jidhru quddiemhom biss mill-kliem li jgħidu u mill-egħmil tagħhom. Il-Qrati jridu jistrieħu biss fuq il-provi li jkunu nġiebu quddiemhom – ċjoe l-evidenza diretta jew l-evidenza indiretta.

13. Mill-banda l-oħra biex persuna tiġi misjuba ħatja, il-Liġi kriminali <u>**ma teħtieġx**</u> li din tkun stabbilita b'ċertezza assoluta. Il-Liġi tal-proċedura Maltija hija imnisla mis-sistema Ingliża fejn huwa meħtieġ li biex Qorti ta' Ġustizzja Kriminali tkun tista' ssib ħtija f'akkużat, il-Prosekuzzjoni tkun trid irnexxielha tipprova l-każ tagħha lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni in bażi għall-provi imresqa

---

[4] Ara fost oħrajn l-appelli kriminali sede inferjuri fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Joseph Bonavia** ppreseduta mill-imħallef Joseph Galea Debono u datata s-6 ta' Novembru 2002; **Il-Pulizija vs Antoine Cutajar** ippreseduta mill-Imħallef Patrick Vella u deċiża fis-16 ta' Marzu 2001; **Il-Pulizija vs Carmel Spiteri** ippreseduta mill-Imħallef David Scicluna u deċiża fid-9 ta' Novembru 2011; Ara wkoll **Ir-Repubblika ta' Malta vs Martin Dimech** deċiża mill-Qorti tal-Appell Sede Superjuri u ppreseduta mill-Imħallfin Joseph Filletti, David Scicluna u Joseph R. Micallef u datata 24 ta' Settembru 2004.

[5] Deċiza fid-9 ta' Lulju 2003 mill-Qorti tal-Appell Kriminali Sede Inferjuri ippreseduta mill-Imħallef Joseph Galea Debono.

minnha. Jekk id-Difiża tipprova l-punt tagħha fuq bażi ta' probabbilita, jew tislet argument, inkluż mill-provi tal-Prosekuzzjoni stess, u jirnexxielha ddaħħal dubju dettat mir-raġuni, allura l-Qorti ma tkunx tista' ssib ħtija fl-akkużat.

14. Il-Qorti tkun tista' tasal għal din il-konklużjoni biss wara li tkun għarblet il-provi ammissibbli kollha li jkunu tressqu quddiemha, jiġifieri kemm l-evidenza ordinarja kif ukoll dik esperta, kemm dik diretta u kif ukoll dik indiretta. Fl-aħħar mill-aħħar dik il-Qorti trid tkun żgura moralment, sure fis-sistema Legali Ingliż,[6] li l-każ seħħ skont kif tkun qed tipprospetta l-Prosekuzzjoni lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni. Dan huwa l-ogħla livell ta' prova li l-Liġi teħtieġ biex tinstab ħtija; livell li huwa anqas miċ-ċertezza assoluta, iżda li huwa ogħla mill-bilanċ tal-probabbilitajiet.

15. Fil-każ Ingliż **Majid**,[7] Lord Moses stqarr hekk:

> Judges are advised by the Judicial Studies Board, as they have been for many years, to direct the jury that before they can return a verdict of guilty, they must be sure that the defendant is guilty.

16. Inoltre, fil-ktieb tagħhom **The Modern Law on Evidence**, Adrian Keane u Paul McKeown[8] jgħidu s-segwenti:

> In the wake of difficulties encountered with the formula of proof beyond reasonable doubt, Majid makes it clear that the direction on the criminal standard must adhere to the formula of proof by being "sure", in accordance with the longstanding advice given to judges by the Judicial Studies Board. That advice currently contained in the Crown Court Bench Book, is simply that the prosecution prove their case if the jury, having considered all the relevant evidence, are sure that the accused is guilty. Further explanation is described as 'unwise'. If the jury are not sure then, they must find the accused not guilty.

17. Meta jiġi biex ifisser dan il-grad ta' prova fi proċedimenti kriminali, l-Imħallef William Harding kien xi drabi jirreferi għal dal-kunċett bħala l-prinċipju <u>**tas-sikurezza**</u>. Hekk per eżempju fl-appell kriminali fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Joseph Peralta** deċiża mill-Qorti Kriminali nhar il-25 t'April 1957 dik il-Qorti kienet qalet li f'dak il-każ, in bażi għall-provi miġjuba quddiemha hija setgħet tasal <u>**b'sikurezza**</u> għall-konklużjoni fir-rigward tal-istat tal-imputat, liema stat fattwali kellu jiġi pruvat in bażi għal suffiċjenza probatorja lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni. B'hekk dik il-Qorti ġja fl-1957 kienet

[6] **R v Majid**, 2009, EWCA Crim 2563, CA at 2
[7] ibid.
[8] Oxford University Press, 2012, p. 106 – 108.

irrikonoxxiet l-ekwivalenza bejn l-istat mentali ta' sikurezza mas-suffiċjenza probatorja lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni, kif ukoll illum rifless fil-ġurisprudenza l-aktar reċenti fl-Ingilterra u Wales.

18. U huwa biss meta jkun hemm **id-dubju veru, bażat fuq ir-raġuni, fuq is-sens komun u fuq il-buon sens, ċjoe d-dubju li jibqa' jippersisti wara li jsir stħarriġ dettaljat u b'attenzjoni, b'diliġenza u b'mod imparzjali tal-provi u l-argumenti kollha li jkunu ġew imresqin mill-Prosekuzzjoni u mid-Difiża** li mbagħad, jekk jibqa' jippersisti dan id-dubju, jkun jista' jingħad li dak il-livell ta' sikurezza, ossija suffiċjenza probatorja lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni ma jkunx intlaħaq; u li allura bħala konsegwenza, il-Qorti ma tkunx tista' tiddikkjara lill-ħati tal-akkużi miġjuba kontrih.

19. Meta l-partijiet fi proċeduri penali, jagħżlu li jresqu prova, huma jridu jissodisfaw il-best evidence rule, ċjoe jridu jresqu l-aħjar prova li tkun tista' tiġi preżentata fil-każ konkret. Fis-sentenza fl-ismijiet **Ir-Repubblika ta' Malta vs George Spiteri** deċiża mill-Qorti tal-Appell Kriminali, ġie ritenut is-segwenti:

> Huwa principju fondamentali fil-process kriminali li l-ligi tesigi li kull min jrid jipprova xi haga, ghandu jressaq l-ahjar prova, u dan jista' biss jaqa' fuq prova sekondarja kemm il-darba din l-ewwel jew l-ahjar prova mhiex disponibbli. Hu veru wkoll, izda, li min ghandu jiggudika jista', skond il-ligi, u minkejja dan il-principju fondamentali appena msemmi, joqghod fuq ix-xhieda anke ta' persuna wahda jekk b'dak li tghid din il-persuna, jikkonvinci lill-gudikant sal-grad tal-konvinciment morali mill-htija tal-persuna akkuzata.

20. Illi huwa importanti wkoll li din il-Qorti tirreferi għar-regola tal-hearsay u kif din tiġi applikata fil-kamp penali Malti. L-artikoli 598 u 599 tal-Kodiċi ta' Organizazzjoni u Proċedura Ċivili (Kap 12) li jirregolaw **il-hearsay evidence**, u reżi applikabbli fi proċedimenti quddiem Qrati ta' Ġustizzja Kriminali bis-saħħa tal-artikoli 520(1)(d) u 645 tal-Kodiċi Kriminali jgħidu kif ġej:

> **598.** (1) Bħala regola, il-qorti ma tiħux qies ta' xiehda dwar fatti li x-xhud igħid li ġie jafhom mingħand ħaddieħor jew li qalhom ħaddieħor li jista' jinġieb biex jagħti xiehda fuq dawk ilfatti.
>
> (2) Il-qorti tista', ex officio, jew fuq oppożizzjoni tal-parti, ma tħallix jew tiċħad li jsiru mistoqsijiet bi skop li jittieħdu xiehda bhal dawk.
>
> (3) Iżda l-qorti tista' ġġiegħel lix-xhud li jsemmi l-persuna li mingħandha jkun sar jaf il-fatti li għalihom jirriferixxu dawk ilmistoqsijiet.

599. Il-qorti tista', skont iċ-ċirkostanzi, tippermetti xiehda fuq kliem ħaddieħor u tieħu qies tagħha, meta dan l-istess kliem ħaddieħor ikollu, fih innifsu, importanza sostanzjali, fuq il-meritu tal-kawża jew ikun jagħmel parti mill-meritu; inkella meta dan ħaddieħor ma jkunx jista' jinġieb biex jixhed, u l-fatti jkunu tali li ma jkunux jistgħu jiġu ppruvati sewwa xort'oħra, l-aktar f'każijiet ta' twelid, ta' żwieġ, ta' mewt, ta' assenza, ta' servitù, ta' rjieħ ta'immobbli, ta' pussess, ta' drawwiet, ta' ġrajjiet storiċi pubbliċi, ta'reputazzjoni jew ta' fama, ta' kliem jew fatti ta' nies li mietu jew li jkunu assenti u li ma kellhom ebda interess li jgħidu jew jiktbu l-falz, u ta' fatti oħra ta' interess ġenerali jew pubbliku jew li jkunu magħrufa minn kulħadd.

21. Fil-kawża deċiża minn din il-Qorti diversament presjeduta fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Janis Caruana** tal-14 ta' Mejju 2012 mill-Imħallef Lawrence Quintano il-kwistjoni tal-**hearsay evidence** kienet ġiet indirizzata b'dan il-mod:

21. Bir-rispett kollu, il-hearsay rule tagħna (fl-artikolu 599) mhix daqshekk riġida daqs kemm wieħed jaħseb. Fil-fatt l-ewwel parti ta' dan l-artikolu jgħid hekk:
'599. Il-qorti tista', skont iċ-ċirkostanzi, tippermetti xiehda fuq kliem ħaddieħor u tieħu qies tagħha, meta dan l-istess kliem ħaddieħor ikollu, fih innifsu, importanza sostanzjali, fuq il-meritu tal-kawża jew ikun jagħmel parti mill-meritu; inkella meta dan ħaddieħor ma jkunx jista' jinġieb biex jixhed, u l-fatti jkunu tali li ma jkunux jistgħu jiġu ppruvati sewwa xort'oħra,'

22. Fil-fatt fil-kawża 'Joseph Mary Vella et versus il-Kummissarju tal-Pulizija' il-Qorti Kostituzzjonali nhar it-13 ta' Jannar 1988 qalet hekk:
'Issa, fil-każ preżenti, si tratta ta' depożizzjoni ta' xhud dwar x'qallu ħaddieħor li ma jistax jiġi prodott minħabba li x-xhud ġie marbut bis-sigriet professjonali fuq l-identita' ta'dan il-ħaddieħor. Ċertament il-klem ta' dan il-ħaddieħor jistgħu, fiċ-ċirkostanzi tal-każ, ikollhom importanza sostanzjali fuq il-mertu tal-kawża. Għalhekk il-Qorti ma tara l-ebda raġuni l-għala għandha tiddipartixxi millkonlużjoni tal-ewwel qorti (li tħalli lil dan ix-xhud jiddeponi).'

23.Ukoll fl-Ingilterra u f'Wales ir-regola tal-hearsay m'għadhiex stretta daqsa qabel. Il-Qorti Ewropea Dwar id-Drittijiet tal-Bniedem fil-każ ' Al-Khawaja and Tahery versus the United Kingdom' tal-15 ta' Diċembru 2011 (deċiżjoni tal-Grand Chamber) qalet hekk f'pargrafu 130:

'However, the Court notes that the present cases have arisen precisely because the legal system in England and Wales has abandoned the strict common law rule against hearsay evidence. Exceptions to the rules have been created, notably in the 1988 and 2003 Acts, which allowed for admission of ST's statement in Al-Khawaja's case and T's statement in Tahery's case.'

24. Fil-każ ta' Al-Khawaja, ST kienet għamlet rapport lill-Pulizija numru ta' xhur sewwa wara li kienet allegatament assaltata minn tabib. ST għamlet suwiċidju qabel il-ġuri. L-Imħallef li ppresieda ħalla li jinqara r-rapport waqt il-ġuri u ta direzzjonijiet appożiti. (Ara paragrafi 9 -19 tal-istess sentenza). Il-Grand Chamber ma sabitx vjolazzjoni talartikolu 6 (ara par.158 tas-sentenza).

25. Issa, jekk wieħed janalizza s-sitwazzjoni fil-każ li jinsab fil-preżent quddiem il-Qorti, ir-rapport bl-ebda mod ma jgħid li min għamel ir-rapport dwar is-serqa indika lill-appellant. Kieku kien hekk ir-rapport kien ikun prova li sar it-tali kliem iżda mhux prova li l-appellant wettaq is-serqa għalkemm l-istess rapport kien ikun jista' jintuża

biex jikkorobora provi oħra. (Ara: Subramianiam v Public Prosecutor (1956) 1.W.L.R.956 at 969, PC).2 Fir-rapport odjern m'hemmx xi allegazzjoni bħalma ma għamlet ST fil-każ 'Al-khawaja vs UK' jew xi sitwazzjoni simili għal dak li aċċettat il-Qorti Kostituzzjonali. Hawn għandna biss rapport li saret is-serqa, ta' xhiex, fejn u meta. Min għamel ir-rapport mhux Malti, ma semma lil ebda persuna bħala suspettat, u ma jistax joqgħod jinġieb Malta biex jikkonferma li saret serqa ta' laptop. Terġa' min għamel irrapport ma joqgħodx f'xi pajjiż fil-viċin.

26. Għalhekk il-Qorti, wara li rat iċ-ċirkostanzi tal-każ, u wara li rat l-artikolu 599 tal-Kap 12 res applikabbli għall-Kap 9, qed tiddeċiedi li fil-proċess teżisti prova li hija ammissibbli. Ir-rapport huwa prova li saret is-serqa u ta' xejn aktar.

22. Oltre minn hekk fis-sentenza tal-Qorti Kriminali deċiża nhar l-24 t'Ottubru 2011 fil-kawża fl-ismijiet **Ir-Repubblika ta' Malta vs. Mario Azzopardi** ġie deċiż is-segwenti:

Li l-artikoli relevanti dwar il-Hearsay Rule huma l-artikoli 598 u 599 tal-Kap 12 reżi applikabbli għall-Kap 9 bl-artikolu 645 tal-Kap 9.

Il-każ li mhux l-ewwel darba li ġie ċitat b'approvazzjoni dwar il-hearsay rule f'kawżi ta' natura kriminali huwa Subramaniam v. Public Prosecutor fejn insibu dan il-kliem:
'Evidence of a statement made to a witness by a person who is not himself called as a witness may or may not be hearsay. It is hearsay and inadmissible when the object of the evidence is to establish the truth of what is contained in the statement. It is not hearsay and is admissible when it is proposed to establish by the evidence, not the truth of the statement, but the fact that it was made. The fact that the statement was made, quite apart from its truth, is frequently relevant in considering the mental state and conduct thereafter of the witness or of some other person in whose presence the statement was made.'

Jekk wieħed jimxi mal-prinċipji ta' dan il-każ allura ċerti persuni li magħhom ikun tkellem l-allegat vittma jistgħu jkunu prodotti (per eżempju, psikologu, għalliem jew social worker, il-ġenituri jew qraba fil-qrib tal-allegat vittma). Dawn jistgħu jixhdu li l-allegat vittma tassew qal hekk. Tali xhieda hija biss prova li l-allegat vittma tassew qal hekk, iżda mhux li dak li qed jgħid l-allegat vittma huwa tassew minnu. Jekk wieħed jeżamina l-ewwel sentenza tal-artikolu 599 tal-Kap 12, wieħed jista' jikkonkludi li l-hearsay rule fil-Liġi tagħna mhix daqshekk assoluta. U filfatt hekk qalet il-Qorti Kostituzzjonali hija u tiddeċiedi il- każ 'Joseph Mary Vella et versus Il-Kummissarju tal-Pulizija' (13 ta' Jannar 1988) fejn il-Qorti kkonfermat digriet tal-Prim'Awla biex jitħalla jixhed Prokuratur Legali li kien marbut bis-sigriet professjonali. Dan tħalla jixhed mingħajr ma kellu jikxef isem it-terza persuna li kienet qaltlu biex il-fatti li fuqhom kellhom jixhed il-Prokuratur Legali. Peress li d-depożizzjoni, li tista' tkun hearsay, tista' tkun prova diretta li ntqal xi ħaġa, ma tistax tiġi esklusa flistadju tal-eċċezzjonijiet preliminari.

F'dak li huma deċiżjonijiet kriminali, il-Qrati tagħna issa ilhom sew isegwu il-prattika dwar il-hearsay rule. (Ara dwar dan il-punt: Ir-Repubblika versus Meinrad Calleja). Reċentement il-Qorti tal-Appell Kriminali diversament preseduta qalet hekk:'

Fil-limit tal-użu li għamlet l-ewwel Qorti tal-okkorenza msemmija, ma hemm xejn irregolari. Hu ben stabbilit li waqt li prova hearsay ma hix prova tal-kontenut ta' dak li jiġi rapportat li ntqal, hi prova li dak rapportat li ntqal fil-fatt intqal fiċ-ċirkostanzi, data, post u ħin li ntqal u

> in kwantu tali hi ċirkostanza li meħuda ma' provi u ċirkostanza oħra tista' wkoll tikkontribwixxi għall-apprezzament li tagħmel il-Qorti.' (1 t'April 2011 'Il-Pulizija versus Fabio Schembri' preseduta mill-S.T.O. il-Prim Imħallef Dr Silvio Camilleri).

23. Apparti dan fis-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali fil-kawża fl-ismijiet **Ir-Repubblika ta' Malta vs Angelus Vella**, deċiża nhar it-30 ta' Lulju 2015, ir-regola dwar il-**hearsay evidence** ġiet spjegata b'dan il-mod kwantu sempliċi daqskemm ċar:

> Ilu ben stabbilit minn din il-Qorti, kif anki rilevat mill-ewwel Qorti fis-sentenza tagħha, li mhux kull relazzjoni ta' x'qal ħaddieħor tikkostitwixxi hearsay evidence iżda jekk dak rapportat hux hearsay evidence jew le jiddependi mill-użu li wieħed jippretendi li jsir minn dak rakkontat. Jekk dak rakkontat jiġi preżentat bħala prova tal-kontenut tiegħu allura dak ikun hearsay evidence u bħala tali inammissibbli iżda jekk dak rakkontat jiġi preżentat mhux bħala prova tal-kontenut tiegħu iżda bħala prova li dak li ntqal verament intqal fiċ-ċirkostanzi ta' data, post u ħin li fihom intqal allura dan ma jkunx hearsay evidence u huwa ammissibbli għal ċerti għanijiet legali legittimi bħal sabiex tiġi kontrollata x-xiehda diretta tax-xhud li l-kliem tiegħu ikun qiegħed jiġi rapportat jew, fiċ-ċirkostanzi idoneji, anki sabiex tiġi korroborata xiehda diretta oħra.

24. Illi l-Liġi tafda l-eżerċizzju tal-analiżi tal-provi primarjament f'idejn il-Qorti tal-Maġistrati. Dan peress li l-Qorti tal-Maġistrati tkun fl-aħjar qagħda tqis il-provi kollha għax, normalment, tkun għexet personalment il-proċess quddiemha. Hija tkun setgħet tara u tisma' lix-xiehda jixhdu quddiemha - ħaġa li din il-Qorti ma kellhiex l-opportunita li tagħmel. U għalhekk huwa għaqli li l-Liġi tħalli prinċipalment dan l-eżerċizzju ta' analiżi u apprezzament tax-xiehda tax-xhieda f'idejn il-Qorti tal-Maġistrati; liema eżerċizzju huwa importanzi ħafna u li din il-Qorti ttih il-piż li jixraqlu, in kwantu ma jistax jiġi disturbat kif ġieb u laħaq.

25. Anke fejn il-Qorti tal-Maġistrati, għal xi raġuni jew oħra, ma tkunx semgħet ix-xhieda kollha hi stess, xorta waħda l-Liġi tafda l-eżerċizzju tal-analiżi u deċiżjoni dwar il-fatti f'idejn il-Qorti tal-Maġistrati. Il-Qorti tal-appell xorta tibqa' Qorti tat-tieni grad, biex, fil-każijiet appellati tara jekk u safejn il-Qorti tal-Maġistrati setgħetx legalment u raġonevolment tasal għall-konklużjonijiet milħuqa minnha in bażi għall-dawk il-provi u l-argumenti legali miġjuba quddiemha. Biss, kif intqal, din il-Qorti ma taqbadx u tibdel id-deċiżjoni tal-Qorti tal-Maġistrati kif ġieb u laħaq, u dan għar-raġuni miġjuba fil-kawża **Il-Pulizija vs Lorenzo Baldacchino** deċiża mill-Qorti Kriminali bħala Qorti tal-Appell deċiża nhar it-30 ta' Marzu 1963 mill-Imħallef William Harding fejn intqal is-segwenti:

> Ma hemmx bżonn jinghad li l-komportament tax-xhud (demeanour) hu fattur importanti ta' kredibilita (ara Powell, On Evidence, p. 505), u kien, ghalhekk, li

inghad mill-Qrati Ingliżi segwiti anki mill-Qrati taghna, illi "great weight should be attached to the finding of fact at which the judge of first instance has arrived" (idem, p. 700), appuntu ghaliex "he has had an opportunity of testing their credit by their demeanour under examination".

26. In definittiva, kif intqal minn din il-Qorti diversament presjeduta fis-sentenza **Il-Pulizija vs. Vincent Calleja** deċiża nhar is-7 ta' Marzu 2002 din il-Qorti, bħala Qorti ta' reviżjoni tas-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati ma terġax tagħmel ġudizzju ġdid fuq il-każ f'dak li għandu x'jaqsam mal-valutazzjoni u evalwazzjoni tal-fatti tal-każ, iżda tillimita biss ruħha biex tara jekk id-deċiżjoni tal-Qorti tal-Maġistrati kienetx "unsafe and unsatisfactory" fuq il-bażi tar-riżultanzi li jkollha quddiemha dik il-Qorti. B'hekk din il-Qorti ma tistax tissostitwixxi d-deċiżjoni tal-Qorti tal-Maġistrati sakemm id-deċiżjoni ta' dik il-Qorti ma tkunx "unsafe and unsatisfactory". Jiġifieri jekk din il-Qorti tara li l-Qorti tal-Maġistrati setgħet legittimament u raġonevolment tasal għall-konklużjonijiet li waslet għalihom fuq il-bażi tal-provi u tal-argumenti legali li kellha quddiemha, allura din il-Qorti ma tistax taqbad u tibdel il-konklużjonijiet ta' dik il-Qorti – anke jekk il-Qorti tal-Appell Kriminali setgħet kienet tasal għal konklużjoni differenti minn dik milħuqa mill-Qorti tal-Maġistrati.

E. IL-KUNSIDERAZZJONIJIET TA' DIN IL-QORTI

27. Illi nhar it-23 t'Awissu 2018 l-Aġenzija Identity Malta infurmat lill-Pulizija illi kien mar jirraporta ċertu Mohamed Al Khaled li huwa ħallas lil ċertu Vincent XUEREB is-somma ta' €2500 sabiex dan l-istess XUEREB ikun jista' jġiblu lil mara tiegħu mis-Sirja fejn kienet qiegħda refuġjata tistenna l-ażil. Huwa qal li kien dan l-istess XUEREB li introduċa lilu nnifsu bħala persuna li setgħet tgħinu biex iġib visa għall-mara tiegħu u għal dan is-servizz huwa talbu €1,850. Al Khaled irraporta wkoll illi kien XUEREB illi ħadu għand nutar sabiex issir skrittura bejnithom bħala patt sabiex iserraħlu rasu li ma kienx sejjer jidħaq bih u li kien tassew sejjer jaqdieh.

28. Illi Khaled stqarr ukoll illi l-appellant XUEREB kien offra l-istess servizzi lil persuna oħra bl-isem ta' Maher Mohammed fejn lil dan kien offrilu li jġiblu lil mara tiegħu mit-Turkija għall-pagament ta' €3500. Skont ma rriżulta mill-investigazzjoni tal-Pulizija, il-ftehim bejn XUEREB u Maher Mohammed bħal dak ta' ma' Khaled qablu, kien issiġġillat bi skrittura privata magħmula quddiem nutar skont kif

kien suġġerit mill-istess XUEREB. Sussegwentement irriżulta li n-nisa rispettivi ta’ Khaled u Maher Mohammed qatt ma waslu Malta u dan wassal sabiex isir ir-rapport mal-Aġenzija tal-Identity Malta.

29. Illi l-appellant XUEREB ġie mitkellem mill-Pulizija fuq dan il-każ u wara li ngħata d-drittijiet tiegħu skont il-Liġi, huwa stqarr mal-Pulizija li kien konxju ta’ dak li wettaq u wera’ interess li jħallas lura l-flejjes li huwa kien ħa lill-vittmi. Sussegwentement, nhar il-15 ta’ Novembru 2018 XUEREB ġie mressaq mill-Pulizija mixli bir-reati kif ingħad iktar ‘l fuq f’din is-sentenza.

Analiżi tal-ewwel imputazzjoni dedotta kontra l-appellant mertu tal-ewwel aggravju mressaq minnu.

30. Ir-reat ipotizzat fl-ewwel imputazzjoni huwa dak ta’ truffa skont l-Artikolu 308 tal-Kodiċi Kriminali li jiddistingwi ruħu mill-frodi nnominata skont l-Artikolu 309 tal-Kodiċi Kriminali minħabba li biex iseħħ ir-reat ta’ truffa jeħtieġ li tiġi pruvata l-‘messa in scena’ u ċjoe’ dawk is-serje ta’ ċirkostanzi li l-aġent attiv tar-reat jikkreja sabiex iġiegħel lill-vittma jemmen stat ta’ fatt li jkun fittizju u għalhekk jissuċċedi li dan tal-aħħar jiġi truffat. Din id-distinzjoni ġiet ribadita, fost oħrajn, fl-appell kriminali **Il-Pulizija vs. Omissis, Omar Caruana u Omissis** deċiż nhar l-14 ta’ Lulju 2020:

> Din il-Qorti sejra taghmel referenza ghal gurisprudenza dwar l-artikoli 308 u 309 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta. Fis-sentenza fl-ismijiet **'Il-Pulizija [Spettur Maurice Curmi] vs Anthony Fountain u Stephen k/a Steve Abela**' gie kkunsidrat:
>
> 'Illi d-differenza bejn r-reati ipotizzati f’l-artikoli 308 u 309 tal-Kodici Kriminali, kif ukoll l-elementi rikjesti biex jissussistu dawn ir-reati, hija ben stabbilita fil- gurisprudenza taghna. Fil-Ligi taghna biex ikun hemm it-truffa jew il-frodi innominata irid ikun gie perpetrat mill-agent xi forma ta’ ingann jew qerq, liema ingann jew qerq ikun wassal lill- vittma sabiex taghmel jew tonqos milli taghmel xi haga li ggibilha telf patrimonjali bil-konsegwenti qligh ghall-agent ... jekk l-ingann jew qerq ikun jikkonsisti f’raggiri jew artifizi - dak li fid-dottrina jissejjah ukoll mis en scene - ikun hemm it-truffa; jekk le ikun hemm hemm ir-reat minuri ta’ frodi innominata (jew lukru frawdolenti innominat).

31. Skont il-ġurisprudenza biex jiġi integrat ir-reat ta’ truffa jeħtieġ li jkun hemm rabta bejn min jikkometti ir-reat u l-vittma. L-element materjali huwa l-użu ta’ ingann, artefizji jew raġġiri, messa in scena, li jwasslu lil vittma biex issofri telf patrimonjali. L-element formali tar-

reat jikkonsisti fl-intenzjoni ta' min jikkommetti r-reat li jinganna lil vitma tiegħu biex jikseb qligħ, profitt jew vantaġġ. Jekk xi wieħed jew iktar minn dawn l-elementi huma nieqsa, allura ir-reat tat-truffa ma jistax jisussisti. B'rabta ma' dan fl-appell kriminali **Il-Pulizija vs. Carmela German** deċiż nhar it-30 ta' Diċembru 2004, intqal:

> In tema legali gie ritenut minn din il-Qorti fis-sentenza taghha tat-12 ta' Frar, 1999 fl-ismijiet **Il-Pulizija v. Anthony Francis Willoughby** li:
> "Fil-ligi taghna biex ikun hemm it-truffa jew il-frodi innominata irid ikun gie perpetrat mill-agent xi forma ta' ingann jew qerq, liema ingann jew qerq ikun wassal lill-vittma sabiex taghmel jew tonqos milli taghmel xi haga li ggibilha telf partimonjali bill-konsegwenti qligh ghall-agent (Il-Pulizija v. Emmanuele Ellul, App. Krim., 20/6/97; ara wkoll Il-Pulizija v. Daniel Frendo, App. Krim., 25/3/94). Dan it-telf hafna drabi jkun jikkonsisti filli l-vittma, proprju ghax tkun giet ingannata, volontarjament taghti xi haga lill-agent (**Il-Pulizija v. Carmel Cassar Parnis**, App. Krim., 12/12/59, Vol. XLIII.iv.1140). Jekk l-ingann jew qerq ikun jikkonsisti f' "raggiri o artifizi" – dak li fid-dottrina jissejjah ukoll mise en scene – ikun hemm it-truffa; jekk le, ikun hemm ir-reat minuri ta' frodi innominata (jew lukru frawdolent innominat) (ara, fost ohrajn, **Il-Pulizija v. Carmelo Cassar Parnis**, App. Krim., 31/10/59, Vol. XLIII.iv.1137; **Il-Pulizija v. Francesca Caruana**, App. Krim., 25/7/53, Vol. XXXVII.iv.1127; ara wkoll **Il-Pulizija v. Giuseppe Schrainer**, App. Krim., 3/3/56)."

32. L-appell kriminali **Omissis, Omar Caruana u Omissis**[1] għamel riferenza wkoll għall-appell kriminali preċedenti **Il-Pulizija vs. Charles Zarb** deċiż fit-22 ta' Frar 1993 fejn intqal:

> "Id-delitt tat-truffa huwa l-iprem fost il-kwalitajiet ta' serq inproprji u hu dak li fl-iskola u fil-legislazzjoni Rumana kien maghruf bhala steljolat u li jikkorrispondi ezattament ghat-truffa tal-Codice Sardo, ghal frodi tal-Kodici Toskan, ghal Engano jew Estafa fil-kodici Spanjol, ghal Burla f'dak Portugiz, u ghal Esroquerie fil-Kodici Francis ... Id-disposizzjonijiet tal-Kodici taghna li jikkontemplaw ir-reat ta' truffa kienu gew mehuda minn Sir Adriano Dingli mill-paragrafu 5 ta'l-artikolu 430 tal-Kodici delle Due Sicilie li hu identiku hlief ghal xi kelmiet insinjifikanti ghal Kodici Franciz (artikolu 405) avolja dan, il-Kodici delle Due Sicile, it-truffa kien sejhilha Frodi .....". Skond gurisprudenza kostanti, l-ingredjenti ta'l-element materjali ta' dan id-delitt ta' truffa, huma dawn li gejjin.
>
> Fl-ewwel lok bhala suggett attiv ta' dan id-delitt jista' ikun kulhadd.
>
> Fit-tieni lok il-Legislatur, aktar mill-interess socjali tal-fiducja reciproka fir-rapport patrimonjali individwali, hawn qed jittutela l-interess pubbliku li jimpedixxi l-uzu ta'l-ingann u tar-raggieri li jinducu bniedem jiddisponi minn gid li fil-kors normali tan-negozju ma kienx jaghmel.

Fit-tielet lok hemm l-element materjali tat-truffa u jikkometti d-delitt tat-truffa kullmin:
a. b'mezzi kontra l-ligi, jew
b. billi jaghmel uzu minn ismijiet foloz jew
c. ta' kwalifiki foloz jew
d. billi jinqeda b'qerq iehor u
e. ingann jew
f. billi juri haga b'ohra sabiex igieghel titwemmen l-ezistenza ta' intraprizi foloz,
g. jew ta' hila
h.setgha fuq haddiehor jew
i. ta' krediti immaginarji jew
j. sabiex iqanqal tama jew biza dwar xi grajja kimerika, jaghmel qliegh bi hsara ta' haddiehor.

Hu necessarju biex ikun hemm ir-reat ta' truffa, li l-manuvri jridu jkunu ta' natura li jimpressjonaw bniedem ta' prudenza u sagacja ordinarja, li jridu jkunu frawdolenti u li hu necessarju li jkunu impjegati biex jipperswadu bl-assistenza ta' fatti li qajmu sentimenti kif hemm indikat fil-ligi.

Dwar l-artifizzji intqal mill-Qorti illi "hemm bzonn biex ikun reat taht l-artikolu 308 illi l-kliem jkun akkumpanjat minn apparat estern li jsahhah il-kelma stess fil-menti ta' l-iffrodat. Din it-tezi hija dik accettata fil-gurisprudenza ta' din il-Qorti anke kolleggjalment komposta fil-kawza "Reg vs Francesco Cachia e Charles Bech (03.01.1896 – Kollez.XV.350) li fiha intqal illi "quell' articolo non richiede solamente una asserzione mensioniera e falza, ma richiede inoltre che siano state impiegate, inganno, raggiro o simulazione, ed e' necessario quindi che la falza asseriva sia accompagnata da qualche atto diretto a darla fede."

Ghar-reati ta' truffa komtemplat fl-artikolu 308 tal-Kodici kriminali, il-Qorti iccitata lill-Imhallef Guze Flores fejn qal illi "kif jidher mid-dicitura partikolari deskrittiva adoperata, hemm bzonn li tirrizulta materjalita' specifika li sservi ta' supstrat ghall-verosimiljanza tal- falsita prospettata bhala vera u b'hekk bhala mezz ta' qerq. Ma huwiex bizzejjed ghal finijiet ta' dak l-artikolu affermazzjonijiet, luzingi, promessi, minghajr l-uzu ta' apparat estern li jirrivesti bi kredibilita' l-affermazzjonijiet menzjonjieri tal-frodatur. Il-ligi taghti protezzjoni specjali kontra l-ingann li jkun jirrivesti dik il-forma tipika, kwazi tejatrali, li tissupera il-kawtela ordinarja kontra s-semplici u luzingi, u li taghti li dawk l-esterjorita ta' verita kif tirrendi l-idea l-espressjoni felici fid-dritt Franciz mise-en-scene."

Kwantu jirrigwarda l-element formali, cioe' kwantu jirrigwarda d-dolo ta' dan ir-**reat ta' truffa, jinghad illi jrid jkun hemm qabel xejn l-intenzjoni tal-frodatur li jipprokura b'ingann l-konsenja tal-flus jew oggett li jkun fi profit ingust tieghu. L-ingustizzja tal-profitt tohrog mill-artikolu 308 tal-Kodici Kriminali fejn il- kliem "bi hsara ta' haddiehor" ma jhallux dubbju dwar dan. Jigifieri biex ikun hemm l-element intenzjonali tar-reat ta' truffa, hemm bzonn li s-suggett attiv tar-reat fil-mument tal-konsumazzjoni tieghu ikun konxju ta' l-ingustizzja tal-profitt u b'dan**

il-mod il-legittima produttivita tal-profitt hija bizzejjed biex teskludi d-dolo."[9]

Illi minn dina l-esposizzjoni maghmula mill-Qorti ta'l-Appell li iccittat diversi sentenzi ohra tal-Qrati taghna jidher illi l- elementi rikjesti sabiex jisussisti ir-reat tal-frodi baqghu invarjati fi-zmien. Illi ghar-rigward ta'l-element soggettiv tar-reat tat-truffa, kif gie ritenut mill-awtur Francesco Antolisei, ikkwotat f'sentenza ohra moghtija mill-Qorti ta'l-Appelli Kriminali (Il-Pulizija vs Patrick Spiteri deciza 22/10/2004) : **"L'agente ... deve volere non solo la sua azione, ma anche l'inganno della vittima, come conseguenza dell'azione stess, la disposizione patrimoniale, come conseguenza dell'inganno e, infine, la realizzazione di quell profitto che costituisce l'ultima fase del processo esecutivo del delitto. Naturalmente occorre che la volonta sia accompagnata dalla consapevolezza del carattere frodatorio del mezzo usato, dell'ingiustizzia del profitto avuto in mira e del danno che ne deriva all'ingannato."**[10]

33. Illi għal dak li jirrigwarda l-'messa in scena', l-appell kriminali **Il-Pulizija vs. George Manicolo** deċiż nhar it-13 ta' Lulju 1998 jgħid:

Illi l-ġurisprudenza nostrali dejjem kienet illi sabiex jissussisti r-reat ta' truffa mhix biżżejjed is-sempliċi gidba, il-kliem menzjonier, izda hu neċessarju u essenzjali li jkun hemm ukoll l-apparat estern li jagħti fidi u kredibilita' lil dik il-gidba. Dan l-att estern jista' jiehu diversi forom, kultant anke att teatrali. Irid ikun att, jew atti, li jimpressjonaw bniedem ta' intelligenza u prudenza ordinarja u normali, għandhom ikunu atti frawdolenti li neċessarjament iqajmu sentimenti kif indikat fl-artikolu 308 tal-Kap. 9. Irrid ikun hemm il-messa in xena u ghalhekk, kif intqal, il-gideb waħedhom mhumiex suffiċjenti. Iridu jkunu atti, inkluż kliem ħelu u perswassiv, li jwasslu lil xi ħadd jemmen l-eżistenza ta' xi ħaġa msemmija mil-frodatur, liema ħaġa, in realta', ma teżistix. Minbarra l-gideb ghalhekk, irid ikun hemm l-ingann, ir-raġġiri jew is-simulazzjoni li jwasslu sabiex il-vittma jemmen jew ikollu fidi f'dak li qed jiġi lilu mwiegħed mill-frodatur. Dan l-ingann, għalhekk, għandu jkun akkumpanjat b'artifizji kwazi teatrali, u mhux sempliċement wegħdiet, promessi u kliem sempliċi. Dan hu element ferm importanti fir-reat ta' frodi. Biex ikun hemm dawn l-artifizji, mhux biżżejjed il-kliem waħdu, iżda dan il-kliem għandu jkun elokwenti, studjat u perswassiv; ma' dan it-tip ta' kliem għandu jkun hemm xi ħaġa esterna li apparentement tikkonferma u tipprova l-fatti assenti, ċjoe' apparat estern li jirrivesti bi kredibilita' l-affermazzjoni menzjoniera tal-frodatur;

Din il-messa in xena hi magħmula minn dawn l-artifizji jew raġġiri idonei li jinduċu u fil-fatt ikunu induċew lill-vittma fi żball li bħala riżultat ta' dan l-iżball, il-vittma tagħmel jew tonqos li tagħmel xi ħaġa li ġġibilha telf patrimonjali bil-korrispondent qligħ għall-aġent frodatur; Kif ġie stabbilit u riaffermat fil-Qrati tagħna, ikun ħati ta' truffa minn jagħmel użu minn kwalita' falza sabiex jaghmel qligħ għad-dannu ta' haddieħor;'.

---

[9] Enfasi miżjuda.
[10] Enfasi miżjuda.

34. Inoltre fl-appell kriminali **Il-Pulizija vs. Alfred Custo** deċiż nhar is-7 ta' Lulju 1998 ġie mgħallem li :

> Sabiex jikkonkorri dan ir-reat, skond din id-duttrina, jeħtieġ li jkun hemm mhux biss is-sempliċi parole menzogniere, iżda anki l-mis en scene li tagħti kreditu lil dawk il-kliem ta' gideb u ingann. Huwa neċessarju għalhekk li jiġi ppruvat li l-buona fede tal-vittma tiġi sorpriża b'dan l-artifizju jew kwalifiki foloz, bħalma huma ismijiet foloz.

35. Similment fl-appell kriminali **Il-Pulizija vs. Emanuele Ellul** deċiż nhar l-20 ta' Ġunju 1997:

> Fil-liġi tagħna, element essenzjali għall-kostituzzjoni tar-reat ta' truffa hija l-mise-en-scene, ċjoe dawk l-artifizi jew raggiori idonei li jinduċu u li effettivament ikunu induċew ill-vittma fi żball -l-ingann – u li b'konsegwenza ta' dak l-iżball il-vittma tagħmel jew tonqos milli tagħmel xi ħaġa li ġġibilha telf patrimonjali bil-korrispondenti qliegħ għall-aġent.
>
> Il-liġi tagħna ma tirrikjedix li l-messa in scena ċjoe li dawn l-artifizi jew raġġiri ikunu xi ħaġa kkumplikata jew arkittetta b'ħafna pjanijiet; in fatti l-Liġi stess tindika l-forom li dawn l-artifizi jew raggiri jistgħu jieħdu. Fost dawn hemm is-sitwazzjonijiet ta' meta persuna b'kwalisiasi forma ta' qerq, inganna jew simulazzjoni tagħti x'tifhem li għandha l-flus meta mgħandhiex. Meta wieħed joħroġ ċekk meta kien jaf li ma kienx hemm fondi fil-kont in kwistjoni sabiex dak iċ-ċekk jista' jiġi onorat ikun qed jinganna jew jipprova jinganna b'waħda mill-forom ikkontemplati fil-liġi tagħna.

Ikkunsidrat:

36. Jirriżulta mhux ikkontestat kif il-flejjes indikati mill-parte ċivile Mohammed Al Khaled u Mohammed Maher Mohammed rispettivament, għaddew għand l-appellant XUEREB u kif ingħad, dan il-fatt l-appellant ma jiċħdux. Biss, il-kontestazzjoni hija dwar il-mod u l-manjiera ta' kif dawn il-flejjes għaddew mingħand il-parte ċivile għal għand l-appellant hekk kif l-appellant isostni li dawn il-flejjes ingħataw lilu b'self meta mill-banda l-oħra l-parte ċivile qiegħdin isostnu li l-appellant ittruffahom b'rabta ma' storja fittizja li huwa kellu s-setgħa jġib f'Malta lin-nisa rispettivi tagħhom. L-appellant isostni wkoll li l-Qorti tal-Maġistrati (Malta) ma setgħet qatt issib ħtija għar-reat ta' truffa fil-konfront tiegħu għaliex l-element formali tar-reat ma jirriżultax li ġie ppruvat sal-grad rikjest mil-Liġi.

37. Fix-xhieda ta' Mohammed Al Khaled, f'paġna 16, jirriżulta b'mod ċar li kien l-appellant XUEREB li talab il-flejjes lil parte ċivile u

li l-parte ċivile għaddielu dawn il-flejjes b'rabta ma' dik il-wegħda li għamillu l-appellant biex jgħinu jġib lil mara tiegħu mis-Sirja. Dan il-fatt ġie konfermat ukoll bil-ġurament ta' David Zahra fix-xiehda tiegħu f'paġna 56.

38. Jista' jingħad b'sikurezza li din ma kinitx sempliċement transazzjoni ta' self kif qiegħed jipprova jagħti x'jifhem l-appellant iżda kien ftehim bejn l-appellant u Al Khaled imsejjes fuq dik il-promessa li tinġieb martu f'Malta għal-liema servizz u/jew proċess kien jeħtieġ illi jitħallas dak l-ammont ta' flus mitlub mill-appellant.

39. Kien ukoll l-istess XUEREB li quddiem l-esitazzjoni ta' Al Khaled illi dan tal-aħħar jafdah bi flusu, ippropona li jmorru għand nutar sabiex jassiguraw il-patt miftiehem f'għajnejn il-Liġi permezz ta' kostituzzjoni ta' debitu. Dan huwa konfermat mill-parte civile Al Khaled stess f'paġna 16:

> Xhud: ..Laqqani mieghu w qalli 'jiena rridek thallasni flus' u jiena ghidtlu ''jiena ma nhallasx flus u talabni elfejn u mitejn euro (€2,200) biex igibli l-mara, ghidlu ''mhux problema imma gibli l-mara hawn u nhalsek'' qalli ''jekk ma thallasniex qabel ma ngiblek xejn il-mara hawn, ma mmexxiex il-karti u hekk''. Ghidtlu ''ma nhallasx, ma nafekx, ma nistax inhallas flus'' qalli ''niktbu karti ghand in-nutar'' ghidtlu ''niktbu karti''. Staqsejt lil habib tieghi u qalli ''nahdem mieghu'' qalli ''nutar ma titlifhomx il-flus'' u morna ghand in-nutar jiena w hu u li nahem mieghu.

40. Dan l-istess modus operandi tal-appellant XUEREB jirriżulta li ġie wżat ukoll mal-parte ċivile l-ieħor Mohammed Maher Mohammed fejn f'paġna 75 dan ukoll jixhed kif ħallas lill-appellant is-somma kumplessiva ta' madwar Ewro 4000, bl-ewwel pagament ikun ta' Ewro 1500 sabiex dan jgħinu jġib lil mara tiegħu Malta mit-Turkija. Dan il-ftehim ukoll ġie issiġġilat quddiem nutar:

> Xhud: Għax il-habib tieghi Mohammed...qalli ghandi wiehed biex igib il-mara mit-Turkija bil-viza, ghidtlu iva. Imbaghad qalli rridu nhallsu elf u hames mija (1,500) u jiktbilna xi karti ghand in-nutar. Ktbilna l-karti ghax il-karta qieghda mieghi u morna ghand in-nuttar u ktibna l-karti.
> Pros: Meta tghid igib il-mara minn barra tista' tispjega ruhek? Il-mara fejn kienet qieghda tieghek?
> Xhud: It-Turkija iva jgibha hawn Malta bil-viza.
> Pros: Johrigilha viza.
> Xhud: Iva. L-ewwel li nhallsu elf u hames mija (1,500) imbaghad inhallsu l-kumplament sa erbat elef (4,000) iva imma l-ewwel darba nhallsu elf u hames mija (1,500) Euro. Kitbilna karta illi hallasna....

41. B’dawn il-provi quddiemha, il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) setgħet legalment u raġonevolment temmen li l-appellant XUEREB ħareġ b’din l-istorja li huwa kellu s-setgħa jġib lin-nisa tagħhom hawn Malta bil-ħruġ tar-relativi permessi; u jirriżulta li tant kien konvinċenti magħhom li l-parte civile emnuh. Huwa ppoża magħhom li setgħa jagħmel dak li normalment isir minn uffiċjal tal-Aġenzija Identity Malta bis-setgħa bil-Liġi illi jagħmel dan – għalkemm f’dan il-każ ma tressqitx prova li huwa ppoża li kien xi tali uffiċjal. Minkejja dan xorta ppoża li setgħa jaqdi lil parte civile billi jġibilhom in-nisa tagħhom minn barra.

42. Mid-dokumenti eżebiti mix-xhud Joseph Saliba, rappreżentant tal-Jobsplus, jirriżulta li l-appellant qatt ma kien impjegat bħala uffiċjal mal-Aġenzija Identity Malta. Jirriżulta wkoll mix-xhieda ta’ Dr. Neil Harrison f’paġna 64, li ma kienet inħarġet l-ebda visa jew permess tar-residenza lin-nisa ta’ Al Khaled u ta’ Maser Mohammed daqskemm lanqas qatt ma kienet saret applikazzjoni f’dan is-sens f’isimhom.

43. U din hija prova oħra li turi li mhux biss l-appellant ikkonviċihom - inkluż bl-istrataġemma li jmorru jiktbu l-karti għand in-nutar – li kien kapaċi jasal iġibilhom il-karti in regola u n-nisa tagħhom talli jirriżulta issa wkoll li l-anqas biss kien sar xi tentattiv biex verament jinbeda l-proċess biex in-nisa tal-parte civile jinħarġulhom il-permessi meħtieġa biex dawn ikunu jistgħu jingħaqdu ma żwieġhom f’Malta.

44. Din hija allura prova oħra li turi l-intenzjoni qarrieqa tal-appellant għaliex huwa konsapevolment talab flejjes lill-parte ċivile għal servizz li kien jaf li huwa ma setax la joffri u wisq anqas jiggarantixxi – u li l-anqas biss jirriżulta li għamel xi tentattiv biex verament jibda l-proċess li huwa kien wiegħed u li għalih kien tħallas il-flus mingħand il-parte civile.

45. Dan l-aġir tal-appellant għalhekk mhux biss jikkostitwixxi xi gidba jew xi ħadma sempliċi, iżda din il-ħadma żejjinha b’apparat estern ta’ artefizji jew raġġiri ossija l-messa in scena li jieħu lill-vittmi tiegħu għand in-nutar meta huwa kien ċar f’moħħu illi kien qiegħed jinganna lil dawk il-vitmi għaliex kien jaf li la kellu s-setgħa u l-anqas biss indenja ruħu jipprova jwettaq dak li kien wiegħed lil parte civile li se jagħmel u li għalih ħadilhom il-flus. L-appellant ħadem lil parte civile bl-għarfien tal-inġustizzja tal-profitt li kien se jagħmel minn fuq darhom. Al Khaled f’paġna 16 jixhed x’qallu l-appellant qabel ma daħlu jagħmlu l-iskrittura miftehma quddiem in-nutar:

> Xhud: Ktibna l-karti, staqsina ghaliex ha, dan ir-rahel qabel ma nithlu qalli ‘’tghidlux li ha ngiblek il-visa u hekk’’ ghidtlu ‘’x’ha nghidlu?’’ qalli ‘’minflok tghidlu hekk ghidlu li ha nissellef minn ghandek flus’’ jigifieri ha nselfu flus. Ghidlu ‘’minflok elf ewro (€1000) ha nikteb elf u hames mija (1,500), minflok elfejn u hames mija (2,500) ikteb elfejn (recte: elf) u hames mija (1,500)’’ flus fil-karti.

46. Allura anke minn din il-prova, il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) setgħet tara li l-appellant kien konxju li quddiem in-nutar ma kienx minnu li huma kienu se jagħmlu kitba ta’ self iżda li dik il-kitba kienet fil-fatt taħbi ftehim ieħor li l-appellant ma riedx – għal raġunijiet ovvji – li n-nutar ikun konxju minnhom u allura juri li kien qiegħed iwettaq din il-ħadma. Il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) kellha quddiemha wkoll sitwazzjoni ċara fejn l-appellant mhux talli ddefrawda lill-parte civile l-flus, talli tali ħadma saret f’kuntest fejn l-appellant kien jaf kemm il-parte civile – mifruda minn ma marthom u familthom – kienu jaqtgħu il-pala ta’ jdejhom biex jaraw lil maħbubin tagħhom magħqudin magħhom. U allura l-Qorti tal-Maġistrati kellha prova sikura li din it-truffa inħadmet mill-appellant f’kuntest li jirriżulta kjarament b’abbuż mhux biss b’konsegwenzi finanzjarji konsiderevoli għall-vitmi parte ċivile, iżda agħar minn hekk, b’abbuż emozzjonali enormi ta’ dawn iż-żewġt irġiel barranin, mixtieqa li jkollhom lil marthom magħhom.

47. **Għaldaqstant, il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) setgħet legalment u raġonevolment issib ħtija fl-appellant XUEREB għal din l-ewwel imputazzjoni kif dedotta kontra tiegħu u għalhekk l-ewwel aggravju tal-appellant qiegħed jiġi miċħud.**

Analiżi tat-tielet imputazzjoni dedotta kontra l-appellant mertu tat-tieni aggravju mressaq minnu.

48. Illi l-appellant jilmenta li l-Qorti tal-Maġistrati (Malta) ma setgħet qatt issib ħtija tal-ksur tal-ordni tal-probation magħmula ai termini tal-Artikolu 7 tal-Kapitolu 446 tal-Liġijiet ta’ Malta u dan għar-raġuni illi ma ġiex ippruvat mill-Prosekuzzjoni jekk din l-ordni kinetx għadha fis-seħħ fil-mument illi ngħatat is-sentenza kontra l-appellant fil-kawża fl-ismijiet premessi. Jibda biex jingħad illi din it-tielet imputazzjoni hija msejsa fuq il-ksur ta’ ordni ta’ probation mogħtija permezz ta’ sentenza datata 22 ta’ Mejju 2018 li tinsab f’paġna 28 tal-proċess fl-ismijiet premessi.

49. Dwar dan il-punt, l-appellant għandu raġun. Il-ġurisprudenza tgħallem li sabiex din l-imputazzjoni tirnexxi hija l-Prosekuzzjoni li jeħtieġilha tipprova sal-grad rikjest mil-Liġi illi s-sentenza esebita fil-proċess kienet saret 'res iudicata' jew ma sarx appell minnha jew li l-appell mar deżert.[11] Altrimenti jekk is-sentenza ma tkunx finali ma jistax jingħad li r-reat ikun sar waqt il-perjodu tal-ordni tal-probation. F'dan il-każ, din il-prova ma tressqitx u b'hekk ma ġiex soddisfatt dan ir-rekwiżit. Huwa minnu li f'dawn l-atti xehdet Charisse Boffa li, fil-kapaċita tagħha ta' Uffiċjal tal-Probation stqarret li hija kienet qegħda ssegwi lill-appellant fuq l-ordni tal-probation maħruġa bis-sentenza tat-22 ta' Mejju 2018. Iżda bid-dovut rigward għall-Prosekuzzjoni, din hija prova sekondarja u mhux l-aħjar prova li fil-fatt is-sentenza de quo kienet sentenza finali.

50. **Magħdud dan kollu, dan it-tieni aggravju għalhekk jimmerita li jiġi milqugħ.**

Ikkunsidrat

51. Għalkemm l-appellant ittenta wkoll jattakka d-deċiżjoni ta' sejbien ta' ħtija mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) fir-rigward tal-addebitu tar-reċediva mogħti ai termini tal-Artikoli 49 u 50 tal-Kodiċi Kriminali, dan ma għamlux fuq l-istess linja tat-tieni aggravju. U dan minkejja li din il-Qorti tirrileva kif bl-istess mod kif il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) ma setgħetx issib ħtija għar-reat ipotizzat fit-tielet imputazzjoni, daqstant ieħor ma setgħetx tapplika d-dispożizzjonijiet tal-Artikoli 49 u 50 tal-Kodiċi Kriminali.

52. Biex il-Qorti ta' Ġustizzja Kriminali tkun tista' tapplika l-effetti tar-reċidiva fil-konfront ta' persuna misjuba ħatja ta' delitt, dik il-Qorti qabel xejn tkun trid li ssib lil dik il-persuna bħala li, fl-ewwel lok, tkun verament reċidiva. Iż-żieda fil-piena hija effett tar-reċidiva u mhux il-kawża. U ġjaladarba ż-żieda hija l-effett tar-reċidiva, biex dak l-effett ikun jista' jiġi fis-seħħ, jeħtieġ li qabel xejn il-kawża tiegħu, jiġifieri r-reċidiva, tkun ippruvata skont il-Liġi. Ir-reċidiva tista' ġġib konsegwenzi serji fuq l-imputat in kwantu Qorti ta' Ġustizzja Kriminali tkun tista' żżidlu l-piena ordinarjament imposta mil-Liġi għal dik li tkun stabbilita' bl-artikoli tal-Liġi regolanti l-effetti tar-reċidiva b'mod ġenerali jew speċjali.

---

[11] Ara fost oħrajn sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Emanuel Ellul** u omissis mogħtija minn din il-Qorti kif preseduta nhar it-23 ta' Ġunju 2020.

53. Għalhekk, l-addebitu tar-reċidiva ma jistax jitqies mill-Qrati ta' Ġustizzja Kriminali b'mod leġġer u dan peress illi jekk ippruvata, ir-reċediva tista' tħalli impatt serju fuq il-kwalita' u l-kwantita' tal-piena imponibbli fuq l-imputat.

54. Il-Qorti ta' Ġustizzja Kriminali ma tistax tassumi li persuna huwa reċidiv jew tqis lill-imputat bħala reċidiv sempliċement mad-daqqa t'għajn lejn il-fedina penali tiegħu, għalkemm din hija indikativa tal-karattru tal-imputat u l-ġurisprudenza teżiġi li tittieħed in konsiderazzjoni f'kull każ meta tali Qorti tiġi biex teroga l-piena.

55. Iżda sabiex imputat jiġi ritenut legalment reċidiv – bil-konsegwenza potenzjali ta' żieda fil-piena ordinarja stabbilita' għar-reat partikolari – il-Qrati ta' Ġustizzja Kriminali jridu jassiguraw li ċerti rekwiżiti stabbiliti mil-liġi u mill-ġurisprudenza jiġu sodisfatti. Fosthom hemm:

i. Ir-reċidiva trid tiġi imputata u ippruvata mill-istess Prosekuzzjoni bi provi lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni;
ii. Ir-reċidiva mhix ir-reat per se iżda hija addebitu fuq il-persuna tal-imputat in kwantu ċirkostanza aggravanti inerenti għall-persuna tal-imputat;[12]
iii. Ir-reċidiva tiġi ippruvata billi tiġi ppreżentata kopja awtentika tas-sentenza li minnha tkun temana l-kundanna preċedenti in kwantu riferenza għall-fedina penali waħidha mhux suffiċjenti.
iv. Trid tiġi ippruvata l-identiċita' tal-persuna imputata mal-persuna li tkun ġiet imsemmija fis-sentenza awtentika preżentata bi prova billi jixhed dak li kien l-uffiċjal prosekutur fil-kawża deċiża u jikkonferma l-identita' tal-imputat jew billi jkun hemm prova biċ-ċertifikat tat-twelid jew tal-karta tal-identita' jew minn dokument ieħor uffiċjali li minnu tkun tirriżulta l-identita' tal-imputat jew mill-konnotati tal-imputat imsemmija fis-sentenza awtentika preżentata u li tikkonferma l-identiċita' tal-konnotati tal-persuna imputata mal-konnotati tal-persuna misjuba ħatja preċedentement mid-dokumenti li jkunu meħudha mill-proċess oriġinali;

[12] Skont il-Marinucci u Dolcini fil-**Manuale di Diritto Penale**:
La recediva e' una circostanza del reato: in particolare si tratta di una circostanza aggravante soggettiva, e piu' precisamente una circostanza aggravante inerente alla person del colpevole.

v. Għall-fini tal-artikoli 50 u 53 tal-Kodiċi Kriminali huwa meħtieġ ukoll li tinġieb il-prova jekk il-piena tkunx ġiet maħfura jew skontata u f'dan is-sens tista' tinġieb prova dokumentarja jew viva voce tar-Reġistratur;

vi. F'kull każ tkun trid tinġieb il-prova li s-sentenza eżebita fl-atti bħala prova tar-reċidiva, kienet saret res judicata billi jew li ma sarx appell minn dik is-sentenza jekk dik tkun sentenza tal-Qorti tal-Prim' Istanza jew fil-każ fejn ikun sar appell minn sentenza tal-Prim'Istanza tinġieb prova bis-sentenza awtentika tal-Qorti tal-Appell Kriminali jew b'digriet awtentiku ta' deżerzjoni tal-appell b'dikjarazzjoni ġuramentata tal-Uffiċjal Prosekutur partikolari jew tar-Reġistratur li jikkonfermaw li mill-istħarriġ tagħhom ikun jirriżulta li dik is-sentenza partikolari tkun għaddiet in ġudikat. **Altrimenti f'każ fejn ma jkunx hemm prova li s-sentenza kundannatorja preċedenti kienet res judicata, ma jkunx jista' jingħad b'sikurezza li l-persuna hekk imputata bir-reċediva tkun fil-fatt reċediva skont il-Liġi u dan peress li sakemm il-pożizzjoni tal-persuna imputata ma tkunx ġiet kristalizzata b'ġudikat, u tkun tista' għadha tinbidel fis-sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali.**

56. Illi in linja mas-suesposti prinċipji tad-dritt, jirriżulta li s-sentenza esebita mill-Prosekuzzjoni f'paġna 25 tal-proċess bħala bażi għar-reċidivita' tal-appellant XUEREB, għalkemm fiha konnotati u karta tal-identita li jaqblu ma dawk tal-appellant f'din il-kawża u jirriżulta wkoll li dik kienet kopja awtentika tas-sentenza li kienet ġiet mogħtija kontra l-appellant, mill-banda l-oħra l-Prosekuzzjoni naqset milli turi b'mod sikur li dik is-sentenza kienetx għaddiet in ġudikat jew le meta ġew kommessi d-delitti f'dan il-każ. Biex b'hekk ma jistax jingħad li l-Prosekuzzjoni rnexxilha tipprova r-reċidivita' tal-appellant ai termini tal-Artikolu 49 tal-Kodiċi Kriminali. Daqstant ieħor ma setgħetx il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) tapplika d-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 50 tal-istess fil-konfront tal-appelllant.

Kunsiderazzjonijiet dwar il-Piena

57. In kwantu għall-piena inflitta mill-Qorti tal-Maġistrati, huwa prinċipju ormai stabbilt li f'materja ta' appell minn piena, sabiex Qorti tal-Appell tibdel il-piena li tkun erogat l-ewwel Qorti, dan tagħmlu biss

fl-eventwalita' li jirriżultalha li tali piena tkun żbaljata fil-prinċipju jew manifestament eċċessiva. Hekk ġie mistqarr mill- Qorti tal-Appell Kriminali (Superjuri) fil-kawża fl-ismijiet **The Republic of Malta vs. Kandemir Meryem Nilgum and Kucuk Melek** deċiża nhar il-25 t'Awissu 2005:

> It is clear that the first Court took into account all the mitigating as well as the aggravating circumstances of the case, and therefore the punishment awarded is neither wrong in principle nor manifestly excessive, even when taking into account the second and third grounds of appeal of appellant Melek. As is stated in Blackstone's Criminal Practice 2004 (supra):
>
> "The phrase 'wrong in principle or manifestly excessive' has traditionally been accepted as encapsulating the Court of Appeal's general approach. It conveys the idea that the Court of Appeal will not interfere merely because the Crown Court sentence is above that which their lordships as individuals would have imposed. The appellant must be able to show that the way he was dealt with was outside the broad range of penalties or other dispositions appropriate to the case. Thus in Nuttall (1908) 1 Cr App R 180, Channell J said, 'This court will...be reluctant to interfere with sentences which do not seem to it to be wrong in principle, though they may appear heavy to individual judges' (emphasis added). Similarly, in Gumbs (1926) 19 Cr App R 74, Lord Hewart CJ stated: '...that this court never interferes with the discretion of the court below merely on the ground that this court might have passed a somewhat different sentence; for this court to revise a sentence there must be some error in principle."
>
> Both Channell J in Nuttall and Lord Hewart CJ in Gumbs use the phrase 'wrong in principle'. In more recent cases too numerous to mention, the Court of Appeal has used (either additionally or alternatively to 'wrong in principle') words to the effect that the sentence was 'excessive' or 'manifestly excessive'. This does not, however, cast any doubt on Channell J's dictum that a sentence will not be reduced merely because it was on the severe side – an appeal will succeed only if the sentence was excessive in the sense of being outside the appropriate range for the offence and offender in question, as opposed to being merely more than the Court of Appeal itself would have passed." This is also the position that has been consistently taken by this Court, both in its superior as well as in its inferior jurisdiction.

58. Mill-banda l-oħra din il-Qorti trid tagħmel l-evalwazzjoni tagħha dwar jekk il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) applikatx piena li kienet manifestament eċċessiva meta wieħed jieħu kont ukoll tal- aspetti retributtivi u preventivi tas-sentenza emessa minnha. Kif intqal aktar il-fuq fl-appell Kandemir u li ġie wkoll imbagħad ribadit fl-appell superjuri **Ir-Repubblika ta' Malta vs. Marco Zarb**, deċiża nhar il-15 ta' Diċembru 2005, din il-Qorti bħala Qorti ta' appell ma tiddisturbax is-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-ewwel istanza sempliċiment għaliex kienet tippreskrivi piena li kienet għola minn dik li din il-Qorti kif komposta kienet kieku tagħti kieku kienet hi li qegħda teroga l-piena. Biex l-appell jirnexxi, kien meħtieġ li l- appellant juri li l-piena mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati kienet toħroġ barra mill-parametri

tal-piena jew miżuri applikabbli għall-każ. Din il-Qorti ma tinterferix ma pieni li ma jkunux jidhru li huma żbaljati fil-prinċipju, għalkemm ikunu jidhru li huma pieni ħorox għal xi Ġudikanti.

59. Biex piena mogħtija minn Qorti tal-Ewwel Istanza tkun tista' tiġi mibdula jrid jiġi pruvat li kien hemm xi żball fil- prinċipju wara l-emanazzjoni ta' dik il-piena. Il-Qorti tal-Appell Kriminali fl-Ingilterra żviluppat ukoll il-kunċett ta' sindakabilita tal-piena tal-Qorti tal-Ewwel Istanza fil-każ li din tkun eċċessiva jew manifestament eċċessiva. Biss dan ma jfissirx li sempliċiment għax sentenza tkun tidher li hija fuq in-naħa aktar severa din tkun tissodisfa dan it-test tal-eċċessivita jew eċċessivita manifesta. Anzi dik il-Qorti ttenni li appell fuq tali piena jkun jista' jiġi milqugħ jekk jirriżulta li s-sentenza tkun barra l-parametri tal-piena li tkun applikabbli għall-offiża in kwistjoni u għaċ-ċirkostanzi tal-ħati u mhux għaliex tkun piena li tkun għola minn dik li kieku l-Qorti tal-Appell kienet teroga għall-każ in kwistjoni. Dawn il-prinċipji ġew ukoll imħadnin minn din il-Qorti, kolleġjalment komposta fis-**sentenza Ir-Repubbblika ta' Malta vs Carmen Butler et** deċiża nhar is-26 ta' Frar 2009 fejn ġie mistqarr ukoll is-segwenti:

> Fil-verita`, dawn il-principji huma rifless tal-principju l-iehor li meta jkun hemm sentenza li tigi appellata mill-hati, il-Qorti tal-Appell Kriminali, bhala regola, ma tiddisturbax il-piena erogata mill-ewwel qorti sakemm dik il-piena ma tkunx manifestament sproporzjonata jew sakemm ma jirriżultax li l-ewwel qorti tkun naqset milli taghti importanza lil xi aspett partikolari tal-kaz (u anke, possibilment, lil xi cirkostanza sussegwenti ghas-sentenza ta' l-ewwel qorti) li kien jincidi b'mod partikolari fuq il- piena. S'intendi, kif diga` nghad, "sentencing is an art rather than a science" u wiehed ma jistax jippretendi xi precizjoni matematika jew identita` perfetta fit-tqabbil tal- fatti ta' kaz ma' iehor jew tal-piena erogata f'kaz ma' dik erogata f'kaz iehor.

60. Il-ġurisprudenza prevalenti f'dan il-kuntest, tgħallem li meta Qorti tiġi biex teroga piena trid tieħu kont taċ-ċirkostanzi kollha li jsawru l-każ, jiġifieri dawk tal-vitmi, l-interessi tal-komunita kollha kemm hi, kif ukoll dawk tal-ħati. F'dan is-sens, kemm il-ġurisprudenza lokali kif ukoll dik Ingliża tistabbilixxi li fl-eżerċiżżju ta' reviżjoni imħolli lilha, il-Qorti tal-Appell Kriminali trid tistħarreġ appell fuq il-piena inflitta kemm billi tqis iċ-ċirkostanzi kollha prevalenti li l-Qorti tal-Ewwel Istanza setgħet kienet f'qagħda li tara, kif ukoll, skont kif imsemmi fis-sentenza Butler tqis anke, possibilment, lil xi ċirkostanza sussegwenti għas-sentenza ta' l-ewwel qorti.

61. Magħdud dan kollu, kif ingħad iktar 'il fuq f'din is-sentenza, għad li din il-Qorti sejra tikkonferma s-sejbien ta' ħtija fir-rigward tal-ewwel imputazzjoni kif dedotta kontra l-imputat appellant, il-piena

inflitta mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) sejra tiġi mnaqsa minħabba li dik il-Qorti ma setgħetx legalment u raġonvolement ukoll issib ħtija fl-appellant għar-reati ipotizzati fit-tielet u fil-ħames imputazzjonijiet rispettivament. Din il-Qorti ħadet ukoll kont tar-rapport ta' qabel is-sentenza li ġie ordnat mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) u eżegwit mill-uffiċjal tal-Probation Charisse Boffa.

DECIDE

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qiegħda tilqa' l-appell in parti billi:

A. Tħassar u tirrevoka s-sentenza appellata in kwantu għas-sejbien ta' ħtija fir-rigward tat-tielet imputazzjoni u tħassar u tirrevoka s-sentenza appellata in kwantu għas-sejbien ta' ħtija fir-rigward tal-ħames imputazzjoni nonche' fl-addebitu tar-reċediva ai termini tal-Artikoli 49 u 50 tal-Kodiċi Kriminali u minnhom tilliberah minn kull ħtija u piena;

filwaqt li:

B. Tikkonferma s-sentenza appellata in kwantu għas-sejbien ta' ħtija fl-ewwel imputazzjoni dedotta kontra l-appellant;

C. Tħassar u tirrevoka s-sentenza appellata f'dik il-parti konċernanti l-piena u minflok:

i. Wara li rat ukoll l-artikoli 2, 11 sa' 14 u 24 tal-Kapitolu 446 tal-Liġijiet ta' Malta u l-Artikoli 28A(1), 28B, 28G u 28H tal-Kodiċi Kriminali tikkundanna lill-ħati għall-piena ta' <u>sentejn priġunerija</u> iżda tordna li din is-sentenza in kwantu għal piena ta' priġunerija m'għandhiex tibda' sseħħ ħlief <u>jekk matul il-perjodu ta' erba' snin mill-lum</u> l-imputat jikkommetti reat ieħor punibbli bi priġunerija u dan wara li l-Qorti kompetenti tkun ai termini tal-Artikolu 28B tal-Kodiċi Kriminali ordnat li din is-sentenza għandha tiġi fis-seħħ. Ai termini tal-Artikolu 28A(4) tal-Kodiċi Kriminali l-Qorti spjegat bi kliem li jinftiehem lill-ħati r-responsabbilita tiegħu mnissla mill-Artikolu 28B tal-Kodiċi Kriminali fil-każ li huwa jikkommetti reat ieħor

li għalih hemm il-piena ta’ priġunerija fil-perjodu operattiv ta’ din is-sentenza;

ii. Inoltre wara li rat l-Artikolu 28G(1) tal-Kodiċi Kriminali qegħda b’żieda mal-piena aktar il-fuq inflitta tagħmel ordni ta’ superviżjoni (hawnhekk iżjed ’il quddiem imsejħa "ordni ta’ superviżjoni") li permezz tagħha tqiegħed lill-ħati taħt is-superviżjoni t’uffiċjal sorveljanti għal perijodu ta’ sentejn millum. Il-Qorti fissret lill-ħati bi kliem ċar u li jinftiehem, l-effetti tal-ordni ta’ superviżjoni kif ukoll tal-kondizzjonijiet kollha elenkati fid-digrieti annessi ma’ din is-sentenza u li f’każ li jonqos milli jikkonforma ruħu ma’ dawk l-ordnijiet u dawk il-kondizzjonijiet u/jew f’każ li jagħmel reat ieħor matul il-perjodu operattiv tas-sentenza mogħtija lilu illum nonche l-konsegwenzi li jistgħu jiġu sofferti f’każ ta’ nuqqas t’adeżjoni mat-termini tal-ordni hawn fuq imsemmi. Il-Qorti tordna li kopja ta’ din is-sentenza u tal-ordni ta’ superviżjoni bid-digrieti ta’ llum stess għandhom jiġu trasmessi minnufiħ lid-Direttur tas-Servizzi tal-Probation u Parole sabiex jassenja Uffiċjal Sorveljanti biex ikun responsabbli għas-sorveljanza tal-ħati. L-Uffiċjal Sorveljanti assenjat għandu jirrapporta bil-miktub lill-Qorti kompetenti bil-progress tal-ħati kull sitt (6) xhur;

iii. Inoltre, wara li rat l-Artikolu 28G(1A) tal-Kodiċi Kriminali, b’żieda mal-ordni ta’ superviżjoni hawn fuq imsemmija, wara li rat l-Artikoli 2, 7, 11 sa’ 14 u 24 tal-Kapitolu 446 tal-Liġijiet ta’ Malta, tikkonferma l-ordni ta’ servizz fil-komunita bil-kundizzjoni li jagħmel xogħol bla ħlas għal erba’ mitt siegħa f’dak il-post u b’dawk l-arranġamenti li jsiru mid-Direttur tas-Servizzi tal-Probation u Parole u bil-kondizzjonijiet kollha l-oħra imsemmija fid-digriet hawn anness; b’dan li f’dan il-każ din il-Qorti qegħda tirrakkomanda lid-Direttur tas-Servizzi tal-Probation u Parole sabiex isib xogħol adatt ma’ xi komunità f’Malta li tieħu ħsieb il-ħtiġijiet ta’ persuni immigrati f’Malta b’mod irregolari u li jkunu qegħdin isibu ażil f’Malta jew applikanti għal tali ażil. A tenur tal-Artikolu 11(4) tal-Kapitolu 446 tal-Liġijiet ta’ Malta, il-Qorti tiddikjara wkoll li qabel ma emanat tali ordni, hija kienet fissret lill-ħati bi kliem ċar u li jinftiehem, l-effetti tal-ordni ta’ servizz

fil-komunita kif ukoll tal-kondizzjonijiet kollha elenkati fid-digriet anness ma’ din is-sentenza u li f’każ li jonqos milli jikkonforma ruħu ma’ dawk l-ordnijiet u dawk il-kondizzjonijiet u/jew f’każ li jagħmel reat ieħor huwa, jista jingħata sentenza għar-reati li tagħhom instab ħati b’din is-sentenza, nonche l-konsegwenzi li jistgħu jiġu sofferti f’każ ta’ nuqqas t’adeżjoni mat-termini tal-ordni hawn fuq imsemmi. Ai termini tal-Artikolu 11(5) tal-Kapitolu 446 tal-Liġijiet ta’ Malta, il-Qorti tordna li kopja ta’ din is-sentenza u tal-ordni ta’ servizz fil-komunita bid-digriet ta’ llum stess għandhom jiġu trasmessi minnufiħ lid-Direttur tas-Servizzi ta’ Probation u Parole, lill-Uffiċjal Sorveljanti assenjat lill-ħati kif ukoll lill-awtoritajiet responsabbli mis-sorveljanza tat-twettieq tal-ordni hawn fuq imsemmi.

iv. Fis-sensi tal-artikolu 28H tal-Kodiċi Kriminali tordna lil ħati sabiex iħallas lura lil Mohammed Al Khaled u lil Maher Mohammed l-ammonti li huwa ddefrawdhom fl-ammont ta’ elf tmin mija u ħamsin euro (€1850) lil Mohammed Al Khaled u fl-ammont ta’ elf u seba’ mitt euro (€1750) lil Maher Mohammed fi żmien sitt xhur mid-data ta’ din is-sentenza.

U safejn mhux mibdul b’din is-sentenza tikkonferma s-sentenza appellata fil-bqija.

Aaron M. Bugeja,
Imħallef

QORTI TAL-APPELL KRIMINALI

ORDNI TA' SERVIZZ FIL-KOMUNITA'
(MAGĦMUL SKONT L-ARTIKOLU 11 TAL-KAPITOLU 446 TAL-LIĠIJIET TA' MALTA)

Onor. Imħallef Dott. Aaron M. Bugeja M.A. Law, LL.D. (melit)

Illum: 16 ta' Mejju 2023

Il-Pulizija
vs.
Vincent XUEREB

Il-Qorti,

Wara li kkunsidrat li jkun xieraq li jsir dan l-Ordni ta' Servizz fil-Komunita' u billi b'sentenza mogħtija llum, fl-ismijiet fuq premessi, **Vincent XUEREB**, KI 82266M ġie misjub ħati kif imfisser fl-istess sentenza u ġie mpoġġi taħt Ordni ta' Servizz fil-Komunita' ai termini tal-Artikoli 11 tal-Kapitolu 446 tal-Liġijiet ta' Malta.

Wara li fissret lill-ħati bi kliem ċar l-effett ta' din l-Ordni ta' Servizz fil-Komunita' (inklużi l-kundizzjonijiet addizzjonali speċifikati hawn taħt skont l-Artikoli 11 tal-Kapitolu 446 tal-Liġijiet ta' Malta) u illi jekk jonqos li jħares din l-Ordni jew jagħmel xi reat ieħor sakemm dan l-Ordni jibqa' fis-seħħ ikun jista' jiġi kkundannat għar-reat li għalih qed jiġi magħmul din l-Ordni, u illi l-ħati wera' li jrid iħares il-kundizzjonijiet ta' din l-Ordni ta' Servizz fil-Komunita';

Għalhekk, tordna li l-ħati **Vincent XUEREB**, KI 82266M u residenti 25, Holma, Triq ix-Xarr il-Palm, Baħar iċ-Ċagħaq jagħti **erba mija u tmenin siegħa (480) xogħol/servizz fil-komunita'** li jiġi assenjat lilu mid-Direttur tas-Servizzi tal-Probation u Parole liema xogħol/servizz għandu jsir taħt is-sorveljanza ta' Uffiċċjal għas-Servizz fil-Komunita' taħt dawn il-kundizzjonijiet:

1. Li matul il-perjodu ta' servizz fil-komunita', il-ħati għandu jġib ruħu tajjeb, joqgħod għad-direttivi kollha tal-uffiċjal għas-Servizz fil-Komunita', jirraporta lil u jżomm dak il-kuntatt regolari u mitlub mill-Uffiċjal għas-Servizz fil-Komunita' maħtur lilu u jwettaq l-istruzzjonijiet kollha maħruġa lilu skont il-ħtieġa tal-każ u s-sitwazzjoni.

2. Li matul il-perjodu ta' servizz fil-komunita', il-ħati għandu jirraporta lill-awtoritajiet rilevanti minn żmien għal żmien skont l-istruzzjonijiet maħruġa lilu mill-Uffiċjal għas-Servizz fil-Komunita';
3. Li jwettaq b'mod soddisfaċenti dawk is-siegħat kollha ta' xogħol siewi fil-Komunita f'dawk il-ħinijiet u għal tul ta' dak iż-żmien kif speċifikat aktar 'il fuq;
4. L-Uffiċċjal għas-Servizz fil-Komunita' maħtur għal dan l-iskop għandu jirraporta bil-miktub lil din il-Qorti bil-progress tal-ħati kull sitt xhur;
5. Il-ħati għandu javża immedjatament lill-Uffiċċjal għas-Servizz fil-Komunita' b'kull bdil li talvolta jagħmel fl-indirizz residenzjali tiegħu jew impjieg, kemm temporanju kif ukoll permanenti lill-Uffiċċjal għas-Servizz fil-Komunita';
6. Li għandu jżomm ruħu f'kuntatt mal-uffiċjal għas-Servizz fil-Komunita' skont id-direttivi li jagħtih minn żmien għall-ieħor l-istess Uffiċċjal għas-Servizz fil-Komunita'; u partikolarment li huwa għandu, jekk l-Uffiċċjal għas-Servizz fil-Komunita' ikun hekk irid, jirċievi żjarat tal-istess Uffiċċjal għas-Servizz fil-Komunita';
7. Il-ħati għandu jiffirma l-formola ta' ftehim ta' xogħol ta' servizz fil-komunita';

TORDNA li kopja ta' din l-Ordni tingħata lil ħati u lid-Direttur inkarigat mill-Uffiċċju tal-Probation Services u Parole ai termini tal-Artikolu 11(5) tal-Kapitolu 446 tal-Liġijiet ta' Malta.

F'każ li dawn il-kundizzjonijiet ma jiġux segwiti, issir denunzja, mill-Uffiċċjal għas-Servizz fil-Komunita' quddiem il-Qorti kompetenti.

____

Vincent XUEREB

____

Christianne Borg
Deputat Registratur

Aaron M. Bugeja
Imħallef

QORTI TAL-APPELL KRIMINALI

ORDNI TA' SUPERVIŻJONI
(MAGĦMUL SKONT L-ARTIKOLU 28Ġ TAL-KODIĊI KRIMINALI)

Onor. Imħallef Dott. Aaron M. Bugeja M.A. Law, LL.D. (melit)

Illum: 16 ta' Mejju 2023

Il-Pulizija
vs.
Vincent XUEREB

Il-Qorti,

Billi b'sentenza mogħtija llum fl-ismijiet premessi, Vincent XUEREB, KI 82266M u residenti 25, Holma, Triq ix-Xarr il-Palm, Baħar iċ-Ċagħaq ġie misjub ħati kif imfisser fl-istess sentenza u wara li kkunsidrat li jkun xieraq li jsir dan l-Ordni ta' Superviżjoni l-ħati ġie mpoġġi taħt Ordni ta' Superviżjoni ai termini tal-Artikolu 28G tal-Kodiċi Kriminali (Kap. 9).

Wara li fissret lill-ħati bi kliem ċar l-effett ta' din l-Ordni ta' Superviżjoni (inklużi l-kondizzjonijiet addizzjonali specifikati hawn taħt skont s-subartikolu (3) tal-Artikolu 7 tal-Kap. 446) u nnutat li l-istess ħati wera li jrid iħares il-ħtiġiet tal-istess Ordni;

Tordna li Vincent XUEREB, KI 82266M jkun għal perjodu ta' sentejn millum taħt is-sorveljanza ta' Uffiċjal ta' Supervizjoni taħt dawn il-kundizzjonijiet:

1. Li matul dan il-perjodu, il-ħati jġib ruħu tajjeb, joqgħod għad-direttivi <u>kollha</u> tal-uffiċjal sorveljanti kif ukoll, jekk ikun il-każ, biex il-ħati jieħu l-counselling li jista' jkun meħtieġ minn żmien għal żmien sabiex jevita, fost affarijiet oħra li jerġa jikkommetti reati fil-ġejjieni.

2. Li l-ħati jibqa' f'kuntatt mal-uffiċjal sorveljanti skont dawk l-istruzzjonijiet li jista' minn żmien għal żmien jingħata mill-imsemmi uffiċjal, u li javża lill-imsemmi uffiċjal b'kull tibdil fl-indirizz tiegħu;
3. Li jirċievi viżiti mill-uffiċjal sorveljanti ġewwa r-residenza tiegħu jew f'kull post ieħor li jiffrekwenta skont id-direttivi tal-istess uffiċjal sorveljanti;
4. L-uffiċjal sorveljanti għandu/ha jirraporta bil-miktub lil din il-Qorti mhux anqas minn darba kull sitt xhur dwar l-imġieba tal-ħati.

TORDNA li kopja ta' dan l-Ordni tingħata lil ħati u lid-Direttur tas-Servizzi tal-Probation u Parole u lill-Uffiċjal Sorveljanti.

Vincent XUEREB

……………………………………..
Christianne Borg,
Deputat Registratur

Aaron M. Bugeja,
Imħallef